הַמּוֹדִיעַ

בטאון אגודת ישראל העולמית — ירושלים

בט"ו יום ג', פ' אחרי כ' ניסן ה' דחומה"פ מ"ו (29 באפריל 86)
ה' לעומר דף היומי: בבלי — גיטין כ"ד; ירושלמי — סוכה ו'

שנה ל"ז גליון 10470
80 אג"ח כ' מע"מ

כ־50 אלף איש בעצרת מחאה ענקית שנערכה אתמול בירושלים נגד בנית המרכז המורמוני

העצרת נערכה בהשתתפות רבנים ראשיים, גדולי תורה, חברי כנסת, אישי צבור וקהל עצום מכל גווני הקשת הפוליטית

מאת כתב המודיע

קהל הרבבות שנאסף בכ־50 אלף איש מכל רחבי הארץ הביע אתמול במחאה כואב את מחאת העולם הדתי כולו על המשך בניית המרכז המורמוני הזולל ומוקם בירושלים פלטרין של מלך.

קהל הרבבות מכל העדות ומכל החוגים שהגיעו במאות האוטובוסים ובכלי רכב פרטיים אל העצרת ההמונית החלו להגיע למקום עוד בשעות המוקדמות של אחר הצהרים אל הרחבה שהוכשרה במיוחד לכך. העצרת שאורגנה. ע"י מטה עם ישראל תי שקדה יחד עם צוות מיוחד לקלום את כל הבאים.

על במת העצרת נכחו הרבנים הראשיים לישראל רבני ערים, ראשי ישיבות, דיינים חברי כנסת, חברי מועצת עירית ירושלים ואישי ציבור.

פתח את העצרת הרב הראשי לישראל הגאון רבי מרדכי אליהו. הראשון לציון ששזעק לקול מחיאות כפיים סוערות לממשלת ישראל להפסיק מיד את הבניה ולסלק את המורמונים מירושלים הביע תקוה כמאמר חז"ל שמקום זה ייהפך למקום תורה ומיר.

הגאון ר' יצחק קוליץ, רבה של ירושלים ציין בדבריו יצר עבודה זרה הוא שהחריב את בית מקדשנו ובשלו מהרנו צדיקים וקדושים ויצר זה יש להעביר מן העולם. הוא הבהיר כי אין להאמין לכל הצהרות של המורמונים כי הם דיבר שוא ורמיונים ימין ר'.

ח"כ הרב אברהם יוסף שפירא ר' כי הקמת המרכז המורמוני מר על הר הצופים אינה בעיה ת המסיונרית אינם מהים סכנה חרדי הישיבה ולאלה השוקדים הלי תורה. המרכז המורמוני א הבעיה של כלל החברה שראלית המאבדת את הזהות הדתית, ששם שמים אינו שגור פיה.

פעילות מסיונרית בא"י היא טירת לחי עצומה לכל ההיסטו יה היהודית ולכל תולדות עם שראל. עם הקמת המרכז המור מוני יש נסיון לחבל בירושלים שהיא נשמת העם היהודי והדבר לא יקום ולא יהיה, במיוחד לא במקום הזה מול הר המריה שהוא סמל למסירות נפש של עם ישראל.

העצרת באה להביע מחאה בשם מאות אלפים בישראל המר תים על אחלת יהה של ממשלת ישראל בטיפול בבעיה זאי מניעת המשך הבניה.

ת"ר הרב חיים דרוקמן (מוד שה) אמר כי אין אנו מתכנסים כאן למחייה אנו מודיעים היום קבל עם ועדה כי המרכז המורמוני לא יקום ולא יהיה.

חבר הכנסת פרופ' אבנר שאקי (כפד"ל) גילה בין דבריו כי ראש עיריית ירושלים מר מ. קולק כתב לפני שנים מספר לבניני המורמונים ביושה לחדול מכוונתו לבניית מרכז מורמוני בירושלים, אני פרדה אליך כעת אמר, אם טעית בהודעת הזמן חזור לדבריו הרא שונים. הוא גם קרא לועדת השרים להוציא את מסקנותיה. אני כמ־ שפטן יודע שיש הרבה אפשרויות להורות להם על הפסקת הבניה אמר.

הג"ר שמחה הכהן קוק רבה של רחובות קרא לציבור להטות שכם למאבק במרכז המורמוני כי איך נוכל לספר לבניני אחרינו שבימינו נבנה מרכז שמו הי"ש התלמת ממשלה ועיריה יהודית.

כן נאמר בשפת האנגלית מר שוואריץ עורך העתון גראיש פרעס בירוזק שהגיע במיוחד לעצרה המלווה את המערכה הדבר גולד רב של קהילת ישראל הצעיר.

הם קראו וציבור לא להרפות מהמערכה כי כל עם ישראל בעולם כולו היודע מה עלולים המורמונים לחולל ניצב מאחוריכם חזקו ואמצו.

את המעמד הנעימו בזמירות הזמר התימני ר' מרדכי כן דוד ודיגור שהגיע במיוחד מארה"ב לעצרת והביע בזמרתו מחאה על בנית המרכז המורמוני. כשחלק מהלחנים תובר כמיוחד לעצרת ה. כן הנעים בקולו הזמר שר שלום קשת בעימות מיוחדות בנוסח יהודת המזרח.

קהל הרבבות שגדל את כל מורדות הגבעה הנשקפת אל מול אתר הבניה המורמונית. האזין בדריכות שעה ארוכה למסכת הנאומים ולקול המתאה בו הת־ אחוד כולם בחביעה להפסקת בנית המרכז המורמוני.

כשקול הזמרה החצוצרות עדיין מהדהדים, התפזר הקהל האדיר מתוך התאחדות והתלכדות בחביעה להפסקה מידית של המרכז המורמוני.

הערכה במשרדים הכלכליים:

צמצום הסובסידיה למוצרי יסוד לא יקפיץ בהרבה את המדד

זאת מאחר והוולת הדלק תקזז את ההתייקרויות ★ ההסתדרות: גזירות על החלשים, הקלות והטבות לעשירים

מאת סופרנו הכלכלי

המשרדים הכלכליים משר־ כים כי הכלאת מחירים של המ־ צרכים המסובסדים, שתתבצע מיד לאחר דחג, לא תגרום בסירה נכרת את מדד המחירים לצרכן, משום שתקזוז עדי הוולת מחירי הדלק בשעור של 5 עד 10 אחוז הים.

אתמול הודיעה מצרים על הוולה נוספת במחירי הדלק לי־ שראל. שר האנרגיה משה שחל הודיע אתמול כי יפנש לאחר חג עם השר סים כדי לבבש עמו שיטה קבועה להוולות של הדלק.

המצרכים המסובסדים, העוף, החלב והלחם וכן הנסיעה בתחב־ בורה הציבורית יזעלו בעשרות אחוזים, כדי לצמצם את התוריבה שהגיעה לכ־150 מיליון דולר בהעיף הסובסידיות.

ההסתדרות מזהירה מפני העלאת מחירי המוצרים המסובסדים

ההסתדרות הטה בחומרה לכותנת הממשלה להמשיך ולפגוע בשכבות מעוטות הכנסה. ע"י העלאת מחירי המוצרים המסר בסדים ומזהירה מהתנצות הוד ברותיות הקשות העלולות להיגרם בעקבות צעד זה. דברים אלה אמר יו"ר האגף לאיגוד מקצועי תימן הבר־פלד, בתגובה על הודעות בדבר כוונת הממשלה להעלות את מחירי המוצרים המסובסדים מיד אחרי הפסח.

הברפלד הטיפס שלא די בכך שהאוצר רוצה להעלות את מחירי המוצרים המסובסדים הרי הוא מציע בעת ובעונה אחת להוריד את הדלק לשם איזון.

כך שבעוד שעל העשירונים התחתונים מוטלת גזירות מהנים העשירונים העליונים מהקלות. הוא הדגיש שכבר בימים ישנם מוצרים שרמת הסיבסוד שלהם קרוכה לאפס.

● בבוד עיראק וסין תתמו על הסכם לשיתוף פעולה כלכלי ותכני בתחומי הכבישים, בשרים מסילות ברזל, סחר חליפין וטכנולוגיה מתוחכמת — מטר רדיו בבראד.

ההסתדרות תובעת כי תקבע רמת סיבסוד קבועה של 50 אחוז ללחם ולתחבורה ציבורית ורמת סיבסוד של 25 אחוז לכל יתר המוצרים המסובסדים. כן יצא יו"ר האגף לאיגוד מקצועי באחדות נגד נטיותם פגיעה בקרנות השחול־ מות שהן חלק מהסכמי העבודה.

הברפלד הגיב בכך גם על הצ־ עות פרופסורים לכלכלה, שאיבדו כל רגישות תברותית, לדבריו, לפי־ גרע באוכלוסיות מעוטות הכנסה.

הוא ציין שלא די בכך שהפרופ־ סורים לכלכלה הם בעלי ההכנסות הגבוהות, הרי שהסגל האקדמי הכריז גם על סכסוך עבודה בת־ ביעה להמבות שכר. כל זאת בשעה שחברים בסגל האקדמי, הדורשים תוספת לעצמם, מציעים לפגוע באחרים אמר. על תופעות כאלה לא תוכל ההסתדרות לעבוד לסדר היום אמר הברפלד.

נמשכים הדיונים על הסכם תוספת היוקר

ההסתדרות: כיוון שמסתמן סיכוי להגיע להסכם עוד השבוע — נידחתה הכרזת סיכסוך העבודה במשק

ציני ההסתדרות התמשי־ כים בהבטחת אחוז 5 ריבוי. יו"ר האגף לאיגוד מקצועי זימים הברפלד הודיע חד משמעית שההסתדרות איבה מוכנה לוותר על הכללת התתייקרויות בחוד־ שים פברואר מרם בשיעור של 3.1 אחוז במגיין תוספת היוקר החדשה.

ציני האגף לאיגוד מקצועי זימים הברפלד ואפרים דלוני הבחירו שנכח כוונת הממשלה להעלות את מחירי המוצרים המ־ סובסדים מיד לאחר הפסח ולהטיל בכך עול נוסף על בעלי ההכנסות הנמוכות. התוזקה ההסתדרות העמדה שאין לדבר על הסכם.

עם זאת הדגיש הברפלד כי ההסתדרות רוחה הכרזת סיכסוך עבודה כללי במשק, כיוון שהיחה התקרמות חיובית במאמצים לגישור על הפער בין ההסתדרות לתעשיינים וגברה האמתה שה־ הסכם יושג עוד השבוע.

ממדתה של ההסתדרות היא להגיע להסכם "בדרכי שלום" ובאשר ניכר סיכוי רציני לכך אין היא ממשמת את איומה להכריז סיכסוך עבודה, הבהיר הברפלד.

מיתקנים לגילוי נשק למצרים

ביירות — השתן לה רון דה ליבאף מוסר כי ממשלת גרמניה המערבית הסמידה לרשות ממשלת מצרים כשרה מיתקנים לגילוי נשק המיועדים לנמלי התעופה של קהיר ושל אלכס־ נדריה.

הדבר נעשה במסגרת שיתוף הפעולה בין שתי המדינות בתחום הבטחון, שלושת קצינים מצריים יוכדכו בגרמניה בשימוש כמתק־ נים אלה. (ע"ים)

ארגון של אבו נידאל נוטל האחריות לרצח התייר הבריטי בירושלים

ביירות, — "מוצבת ההפיכה של הפתח", הוא ארגון הטרור של אבו נידאל, הודיע אתמול על אחריותו לרצח התייר הבריטי בגן הקבר בירושלים השתקה ביום ראשון.

בהודעה נאמר כי אנשי הארגון רצחו את פאול אפלבי, טוכן שר־ ותי הבין הבריטים, בתגובה על ההתקפה האמריקנית על לוב (ע"ים)

ביקורת על ביהמ"ד לזנבורג בוילימסבורג

המגנה את הפורצים המלבים אש המחלוקת

גדולי תורה פרסמו כרוז

הרבנים אמרו כי אין להאמין לכל הצהרות המורמונים

מיקום הכרוז ולמבנים — נגד מגיני השבת בפתח תקוה, המגנה שנערכה במקביל לעצרת שנערכה בירושלים ביום ראשון. בריתים חמומי מח ושלחי ריסן, המשחיי־ תים בלהבות המשחיתות ומלבים מחלוקת בעם ישראל, הוקיעו בכרוז חריף ביום ראשון בבוקר את מעשי הבריונות בבית הכנסת בבני ברק.

**הכרוז נחתם ע"י גדולי תורה ומנהיגי הדור, ראשי הישיבות ורבני ערים, ובראשם הגר"ר אלעזר מנחם מן שך, הגר"ר אברהם יוסף, הגר"ר יעקב פרידמן, הגר"ר אברהם אלישיב, הגר"ר שלמה זלמן אויערבך, הגר"ר יעקב עדס, הגר"ר אברהם אבא שרמן, הגר"ר יעקב מלר, הגר"ר אברהם אלעזר שך, הגר"ר יעקב אבוחצירא, הגר"ר יעקב הלוי לנדאו, הגר"ר אברהם אלקלעי, הגר"ר אברהם אלבז

הד היום

נמשך המאבק על דמות השבת

פ/ה. ימי החג שעברו עליהו למוכה שמהו בסימן המאבק על חומת השבת שנפרצה, בפתח תקוה מתחוללת מערכה שהשלכותיה חורגות מתחום המקום, ובירושלים התכנסו רבים להביע הזדהות עם מאבק זה בצד המאבק נגד הקמתו של המרכז לשמד, מרכז שהוא לנו למוקש וכל המאמצים שנמשו עד כה להפסיק את בניתו נכשלו. יש בשני הנושאים משהו מן המשותף, מאבק על דמותו של העם שקבל תורה במעמד הר סיני.

הפגנות נגד חילולי שבת פומביים אינן תופעה חדשה בירושלים, כבר לפני יובל שנים הוציאו לרחובה של עיר את יהודים התרדים, פורצי גדר שהפעילו בשבת את מגרש כדור דגל סמוך לרחוב שמואל הנביא. גם בימים ההם, תחת משטר בריטי יצאו פרשי המשטרה על סוסיהם לגרש את הציבור שבראשו עסרו רבני ירושלים. השוטרים בימים ההם, העניקו את תמותם לסתללי השבת. מאז נמשכת מערכה זו, חומת השבת נפרצה כל כך עד שהפרוץ מרובה על העומד, ולשומרי השבת הכואבים את חילולה לא נותר אלא להביע את מתאתם בפה.

תהליך זה של בירפום בחומות השבת התחיל בחילה איטית ובבר בשנים האחרונות בקצב רב בתחומים שונים. לפני שנים מספר בלבד, איש לא העלה על הדעת לפתוח בית קולנוע או תיאטרון בשבת. כמעט כל חוקי המזד המדינאיים שנתקבלו על ידי הרשויות המקומיות בחלים את איסור הפעלתם. היו ימים שגם המגזיות הציונית החילונית הביעה שבארץ ישראל, גם לפני הזמת מדינת ישראל חייבים לשמור על הדמות האמיתי הזהדי של הישוב, איש לא דאה פסול בכך, שהמתיישבים על אדמת הקדן הקיימת התחייבו לשמור על שבת.

אולם לצערנו קם דור חדש אשר לא ידע ולא למד את יסודות היהדות, דור שהוא פרי ביאושים של תיקון תילוני מנותק מערכי היהדות, דור שגדל על ברכי האידיאולוגיה של "ככל הגויים בית ישראל" ותירגם אותה למעשה, מי יודע מה צפוי תלילה, לדור הבא אתריהם, כאשר גם תופעה של נשואי תערובת מקובלת עליהם. דב תבורי, שלמה להם, וסדי קולק, הם בני אותו דור שמאבדים את הקשר והזיקה לדברי ימי היהדות שידעה לשמור על קיומה של השבת אף במחיר קרבנות קשים.

מדינת ישראל שהתימרה להיות מקלט ליהודים נרדפים לא הצליחה להתמודד עם הבעיות החברתיות שהציבה החברה החדשה. חוק שבת לא נתקבל בה, על אף שדוד בן גוריון, מיסד המדינה ומעצב דרכה, ביקש לרשום לעצמו ולחבריו זכות ראשונים על רעיון תוק השבת. התחליף בדמותו של חוק ששת עבודה ומנוחה, לא זו בלבד שיצד תנאים להרחבת מעגל חילולי השבת בנשפנקא רשמית, אלא אף הציע פיתויים חמריים למי שיחלל שבת, אף המיגבלות הכלולות בחוק עצמו מופעלות לשתים רחוקות.

יש סידה רבה של סמליות היסטורית במערכה עתה בפתח תקוה, העיר שהורתה ולידתה בקדושה על ידי אנשי ירושלים, ולהבדיל מערים אתרות בארץ שמיסדיהן ביקשו להמציע עליהם תותם חלוני, פתח תקוה היתה ידועה בשם "ירושלים של הישוב התדש" ואימצה גם את סנהגי ירושלים בזמני כניסת השבת.

המאבק על חומת השבת בפתח תקוה סבטא את תחושת הזעם שהצטברה בלבם של שלומי אמוני ישראל נוכח התרחבות הפירצות, פירצות שאנו נחרדים מן התוצאות שהם נושאות בחובן אך לראבונו, אין אחזיים קשובות לחרדה זו בקרב אותם גורמים חילוניים שבידם לעצור את ההידרדרות שיש עם ביטול השבת. אין אנו תוקפים ולא מבקשים לכפות, כל מה שאנו רוצים אינו אלא לשמור את הערך העליון שלו קדושת השבת, שהיא

מפקד חיל־האויר: הפעולה האמריקנית בלוב הושפעה מהפעולה הישראלית בטוניסיה

— מאת סופרנו הצבאי —

"קבלת ההחלטה האמריקנית לפעול בלוב הושפעה מפעולת חיל־האויר הישראלי" נגד מיפקדות המחבלים בטוניסיה אמר מפקד חיל האויר, האלוף עמוס לפידות, לכמאן חיל־האויר, הרואה אור בימים אלו.

"כל עוד לא יקחו המדינות הערבותיות את הענינים לידיים" הדגיש האלוף לפידות, "יופעלו בצורה הרבה יותר נמרצת ויותר אקסיבית נגד אידגוני המחבלים — פעולות החבלה ילכו ויתעבדו, שכן כל עוד הפעילות נגדם פאסיבית, קרי — אכזהה, ויפרשים בכבודה נוספים בשדה תעופה וכדומה, המחבלים מסכים מעט מאוד: כשלון פעולה אחת", אמצעים אלה, לדעת מפקד חיל האויר, אינם ספציפיים כדי להרתיע את המחבלים לבצע מעשי חבלה נוספים.

פעילות תיל־האויר כמלתמה בטרור, מתאפיינת לאתרונה בהפעלה נרחבת יותר מבעבר של מסוקי הקרב של החיל — במיוחד של הקובראות.

בסאון תיל־האויר מגלה לראשונה כי מסוקי הקרב שיתקו עמדת מחבלים שירוטה על סיור צה"ל שנלכד בוואדי כסבבות הכפר טרפה בדרום לבנון. כתוצאה מיבי מסוקי הקרב נהרגו שמונה מחבלים והכתה תולק.

המדובר ביחידה צה"ל שערכה חיפושים אחר תיילי צה"ל הנעדרים. הסיור נתקל במכת אש, שגרמה לעבור מעמדה שלסח באחד הרכסים. אחר מתיילי היחידה נפצע קשה. מפקד הסיור הזעיק מסוק תילוץ לפצוע וניסה להתלץ לאחור. אולם, מאחר שהיחידה נמצאה בעמדה נחותה היא נתקלה בקשיים.

מסוקי הקרב התנקו. סגן ד' טייס אחד המסוקים, סיפר: "על סיור צה"ל הלכה נדתה אש מספר בתים שעמדו על הרכס. המבנה שלנו נכנס לעמדות וצלף לעבר הבתים כמעדה לשתק את מקודות הירי". לאחר שהסיור הלכה ספג מכת־אש נוספת מצד המחבלים, קיבלו מסוקי הקרב אישור לשיגור טילים.

"שיגרנו שלושה טילים שפגעו בול" סיפר סגן ד'. "נכנסנו ליעף שיגור נוסף ושיגרנו עוד שלושה טילים. הבתים שותקו "מסוק החילוץ הצליח לתלץ את הפצוע, הסיור הלכה התפנה באופן מסודר ומחבלים ההרוסים הוצאו שמתה נופות של מחבלים".

יציאת מצרים בכל הדורות-בפועל ממש

סיפור יציאת מצרים בפה דוקא — אז נגלים בל האורות שהיו ביציאת מצרים ועל ידי הדיבור ממשיכים אותם

מאת כקש"ת האדמו"ר מביאלא שליט"א

המשך מגליון ערב פסח

בליל הסדר יורדים מהשמים אורות גדולים, ואנו מציינים אותם ב"סימנים", שישאדו אצלנו לכה"פ בחינת רושם וסימנים לעתיד

משמעות עמוקה יותר יש לדם לאותם הסימנים, הבאים לרמ"ע לנו בעבודת הבורא בעומק תשבת הגלות המר סרם נאבר בה כלל, והנה כאשר מתחילים אנו לשקוע כמ"ם שערי טומאה, באים איפוא אותם סימנים ועל ידם שבים אנו לצור מחצבתינו. דכאשר אנו שוקעים במ"ט שערי טומאה הרי אנו כאבידה ב"תוחי לרעותא" רחמנא ליצלן, שהם מ"מ שע"ם, הגלות המר, והנה כבר מציגו באתרותיה שנחלקו השי"ך והסי"ז [ירד סי' צ"ס] בתרי רובא אם מבטל משהו חמץ, דהה לעומת זה יש לבער החמץ אפילו בתרי רובא, והבן.

על כל פנים נוכחנו לראות שזה דרגת העבודה לאחר פסח שבה ירדו אלינו מן השמים אותות ומחזיק והשגות בחלות שלא לפי כחינו ועוך מעשינו, שנתחלקים מאתנו לאחר הפסח, ועלינו לעבוד כמ"ם ימי הספירה, שהם ההכנה לקבלת התורה, שהוא תכלית המכתן והעיקרי בכל העבודה הזאת — שנשיג כל אותם השגות בכחותינו ויגיעתינו ובחזיתינו הצפנית, ושאותם אותות שקבלנו במתנה בפסח נקנה אותם בקנין גמור ע"י עבודתינו.

והנו מה שאמר הרה"ק הרבי ר' ברוך ממזיבוז זי"ע שלכן מתחילים את ספירת העומר ביום שני של פסח ולא ביום הראשון בליל הסדר, כי פסח ענינו דילוג "כי פסח על בתי בני ישראל", ובפסח דוגלים אני על כל אותם מ"ם שערי קדושה מדלגים אנו על כל אותם מ"ם שערי קדושה אותו, מכח כתנת חנם שלא לפי ערך מעשינו, אך אמנם הארה זו פוסקת תעלמה לה: "ממחרת השבת", ואז צריכים אנו לספר מ"ט ימים ולטהר עצמינו ובכחנו לבר, ולזאת מתחילים לספור מעת שנלקחה מאתנו אותה ההארה שבאה אלינו כליל הסדר — ממחרת השבת — אותה "בחינת הפסח" שהיא דילוג על מדריגות מ"ם שערי קדושה.

בתורה נקרא חג המצות ובחז"ל חג הפסח שיוכל כ"א לדלג ולפסוח בגלות ממ"ט שערי טומ־אה למ"ט שערי קדושה

בזה נבין גם את סהות שם החג הזה, שבתורה נקרא חג המצות ואילו בלשון חז"ל נקרא בשם חג הפסח. וכבר עמד ע"ז הרה"ק הקדושה לחי ד"ל ועור, כי זה ההבדל בין פסח למצה, שבעוד ש"מצה" מורה על ההכנעה והביטול השלם וה־מחלט לפני הקב"ה, הרי "פסח" מורה על דילוג וקפיצה על כל המדריגות, ולכן קבעו לנו חז"ל את החג הזה בשם חג הפסח, להורות לנו שבעומק חשכת הגלות שאנו שורים בו נוכל לדלג על כל המדריגות ושערי הקדושה ש"שאר בנו רושם שיחות בקרביו, שנוכל לצאת מהגלות ולהתעלות מרום מעלות הקדושה הרוממות הארת עיניו במעבה החושך.

כאשר חג הפסח הוא ראש ושורש לכל המועדים ההאחות, קבעו לו "אתרון של חג" לרמז על זמנים קשים של האדם, חמנים של עקבתא דמשיחא, ואת קבעו רק בפסח ולא במועדים אחרים, כי הוא ענין ומהות פסח — יציאת מצרים, לצאת מכל המצרים וחשכת הגלויות האפלות ולהאיר עינינו באור הקדושה הנשפעת לנו אז ודישומה ניכר לכל השנה.

אולם עלינו עדיין לתקוד ולהתבונן בענינים האסורים, אחר שיציאת מצרים הוא שורש ויסוד כל התורה והמצות והאמונה, ודאש לכל מועדי השנה וכל הניסים והישועות ובאולה העתידה — ואשר על כן קבעו את המצות המסודרות זכר ליציאת מצרים — כי הוא יסוד ושורש קיום התורה והמצות — עלינו להתבונן ולתקוד "מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות" אחר שיש לנו חיוב תמידי בכל יום ובכל עת לזכור את יציאת מצרים, מה התילוק וההבדל בזה בין ליל פסח לשאר ימות השנה. ומה נעוסקי בסיפור יציאת מצרים של ליל פסח.

ההבדל בין חיוב זכירת יצי"מ כל השנה לבין זכירתו בליל הפסח

ובדבר זה כבר עסרו באמת גדולי הראשונים והאחרונים, אך בימוד הדברים אמרים ובהוספת ביאור ענין יציאת מצרים יבואר ענין זה על בוריו.

והנה, הקשה המגחת חיבוך [במצה כ"א] ועוד אחרונים על מה שפסק הרמב"ם [בפ"א מהלכות קריאת שמע ה"ג] כבן זומא, הטובר דמזכירין יציאת מצרים בלילות, א"כ מה נתוסף במצות סיפור יציאת מצרים בליל הפסח, ועיין בפרי חדש [הלכות קריאת שמע] שהארך בזה. הבאר"ח בשמים ראש [סי' קפ"ג] כבר נשאל בזה, וכתב דלרעתו סתם זכירת יציאת מצרים שבכל השנה פגי כלב, סדאיצטריך לענין מצות זכירת מזיחיה עבלק "זכור ואל תשכח" לזכור כפה ובלב, אבל בליל פסח הוא חיוב בפה דיכתב הגדת הזברה הוא בפה. ועיין בשו"ת שאגת אריה [סי' יג] שמאריך בענין זה דגם בכל השנה לא מהני זכירה כלב, ולבסוף מביא דעת הרמב"ן דכן מהני, וכן הא בספרי. ודעת הבאון החיד"א כ"דבש לפי" [מערכה ז-כא] שכל הזכירות הם בפה דוקא. ובשו"ת הרא"ש [כלל כ"ד] משמע מכיון שעיקרו של ההגדה שיזכור

זכירת יצי"מ כל השנה היא זכי־רה גרידא — לעומת פסח שיר־אה א"ע כאילו הוא יצא עתה ממצרים וזה ההבדל

וכן מבואר ברמב"ם [פ"ז מהלכות חמץ ומצה ה"ז] שמטיף וזיל: "ועל דבר זה ציוה הקב"ה בתורה תכרת כי עבד היית, כלומר כאילו אתה בעצמך היית עבד ויצאת לחירות תפדיות". ע"כ.

מעתה נבוא לבאור הענין דהפירוש בזה הוא שהגם נעשה עתה שיצאו ממצרים ולא מתם זכירה כללית על האומה הישראלית שמציינים פרק בהיסטוריה שלהם שיצאו מעם ממצרים, אלא עתה ממש יצאו ממצרים, ותהו ענין סיפור וזכירת יציאת מצרים בליל פסח השונה מזכירה זו כל השנה.

,בזה מיושב מעתה כפשטות קושיית ה"מגדת חיבוך" על הרמב"ם — דחלוק ענין וזכירה זו כליל פסח, ממצות זכירת יציאת מצרים בכל השנה בשלושה דברים: א — אינו רק ענין של זכירה, כי אם סיפור יציאת מצרים כמ"ש מ"הנתיבות". ב — אין הסיפור על עובדה שאירעה אי פעם כאשר ישראל יצאו בשעתו ממצרים, אלא ענין יציאת מצרים הוא עתה. ג — גם יציאת מצרים אינו רק לאומה הישראלית בכללותה, אלא שיראה כאילו הוא יצא לחירות.

[ואמנם לפי"ז צ"ע במ"ש האבודרהם בשם הרא"ף, וכן הוא ברבינו יונה [נתיב ה' ת"ד] דמשו"ה אין סברכים על מצות סיפור יציאת מצרים משום שנכלל בקידוש "אקב"ו בר' זבר ליציאת מצרים" — דהרי, הזכירה בקידוש היא בכל השנה, והיא על וכירת יציאת מצרים הכללית, ולא על הזכירה המיחדת שבליל הפסח].

חיוב הרגשת החירות בפסח היא מחיוב זכירת יצי"מ שיראה כאילו הוא יצא ממצרים

זהו גם ענין החירות ההסיבה בשעת עריכת הסדר — להראות שהוא עצמו יצא ממצרים. ועיין תי' הגרי"ז. ובהגש"פ של המלבי"ם כתב בזה שצריך לתאר לעצמו שהוא יצא ממצרים.

בזה אנו רואים את ההבדל האמור שבין סיפור וזכירת יציאת מצרים שבליל פסח לזכירת יציאת מצרים שבכל השנה — במה שתיקנו בליל הפסח לשב ורך תירות בהסיבה כו', הרי בשאר מצות שהם ג"כ זכר ליציאת מצרים [עיין תיגוך סכ"א] יציאת מצרים בליל פסח הוא שצריך לראות א"ע כאילו הוא יצא עתה ממצרים, ולזאת ציל ורך תירות וכו'.

בליל פסח מתעוררים האורות של יצי"מ בפועל ממש, ולכן יראה עצמו כאילו הוא יצא ממצרים

שורש דבר זה הוא בגדל האורות וההשגות הנשפעים בליל הסדר, ובזה נערן ההבדל שבין וכירת יציאת מצרים כל השנה לפסח. ויבואר על ורך משל בהבדל ההשגה ההתמצאות של שני בני אדם כמקום ועיר מסוימת. יש הסבים אל המקום הזעיר מסרחק, מבחוץ, ואינו נכנס בעיר בפועל ממש, או בצורה מופלגת יותר שכל הזמן אמצות שלו בה היא ע"י הכטה ועיון בתמונת המקום או במפת האיזור, הנה אם כי יש לו הרגשה והתמצאות מסוימת לנוכח התענינותו בה מסרחק קים פיסים ומהותים, הרי אינו דומה לאותו המצא בתוך העיר ושוכן בה ומכירה מקרוב על כל תואיה דאופניה, כן יובן, ע"פ לסבר את האחון, ההבדל שבין זכירת יצי"מ כל השנה שממשיך הארות הגאצלות מיצי"מ מסרחק ע"י זכירתו בה, משא"כ בליל הפסח הוא התעוררות של אותן אדות של יציאת מצרים על כל יחיד בפועל ממש, ואשר ע"ז יכול הוא לתעשה לצאת מעומק השיעבוד שבה הוא שרוי כל השנה — מעבדות לחירות ומאפילה לאור גדול. וכל זה הוא ע"י האורות של יציאת מצרים שמתעוררים אז ומתראים אותו עתה משיעבוד מצרים לחירות גדול.

יציאת מצרים היא חירות יחסית — קבלת התורה שהיא התכלית מיציאת מצרים היא החירות המוחלטת

בדם עם זאת החירות היא עדיין יחסית ולא מוחלטת. כי בחינת חירות מוחלטת נפעלת רק במתן תורה, שיש לה שייכות וקשר ישיר לחג הפסח שאז באים האורות בעוצמה מתנה כאמור

למעלה — ע"י ספירת מ"מ ימי העומר שהם עבודה ויגיעה להסתגלות עצמית מכח מעשיו לש"ק, וכמו שמבואר בסה"ק סדורו של שבת שצריך לחגיה לאור השבת להכנס אליו. והוא ע"ד משל לאור השמש המאירה בשוה לכל העולם בכ"ז הישב בבית אטום ואינו פותח תלונו או אינו מנקה זכוכית החלון הרי כמה שתאיר השמש לעולם לא תכנס לביתו אורה. וכשמכין עצמו, ואפילו בהכנה מועטת, יוכל להרגיש ולראות אור השבת, וכמו שאיתא בירושלמי דמאי (פא ה"א) בע"ה שאימת שבת עליו יהוא אומר אמת, וכמו בשבת כן הוא בפסח שצריך להכין עצמו, ולו בהכנה מועטת, שיוכל לקבל עליו ולהרגיש האור הנשפע מלמעלה באתערותא דלעילא.

לא תיקנו ברכה על סיפור יציאת מצרים, כי לברכה בענין עשיה, ופסח הוא אתערותא דלעילא שלא ע"י מעשינו

מה נראה דאפשר דמה"ם אין מברכין על סיפור יציאת מצרים, דזהה ענין הארת הפסח הוא אתערותא דלעילא הבאה שלא ע"י מעשינו, ובמגע לברכה, הנה ברכה מברכים דוקא על עשיה, דלענין ברכה בענין עשיית אדם, כמו שאין מברכים על מצות מחשבה ושכלב, וכמ"ש לענין ביטול חמץ שכתב "הבית יוסף" שאין מברכין, א"כ ה"ה בהאי המצוה הם מתנה מן השמים דלעילא שלא ע"י מעשינו, ולכן

ם זה אין ברכה לש"ק. והרב דביצא ז"ל הצוקלה"ה דעתו זה דשבתון בשבת אלא בידים, כ"ם אין מבואר כן. אמנם לענין ת שפע האלקי למעשה המצוה ומיקשי היטב מה שמתקשים ים בזה בעה"ת.

מאתר שהוא אתערותא דלעילא ובת ופסח היא על כל אור"א סיפור וכירת יציאת מצרים יב לראות א"ע כאילו הוא יצא השפעה היא באופן פרטי.

ת מצרים הוא בפה ז נגלים כל האורות את מצרים וע"י משיכים אותם

לעמד על ההבדל בין מצות השנה, שיש שיטות דס"ל ובהם במחשבה גרידא, ואילו ', וכו"ע מודים דבענין דיבור, הפסח באים תפעלים בפועל ודת כמו כליל יציאת מצרים איך, וכן לעת"ל, א"כ דבר זה ע"י אמירה ודיבור.

זכו סמה שמשמע ברמב"ם ובות) דאפשר להקדיש לקרבן ,1 הוי רק בדר הזל עליו ואינו הבהמה לקרבן. וכן לגבי לימוד המצה במקום שאין עסק התורה במחשבה

וכן נראה ממ"ש בגמ' מחות כל העוסק בתורה עולה כאילו הקריב עולה, אפשר שהוו רק כשהוא עוסק בתורה עולה בדיבור, וכמו שאנו אומרים בתפלה "יה"ר שיהא שיחת שפתותינו חשוב ומקובל ומרוצה לפניך כאילו הקרבנו קרבן תמיד", וכן אנו רואים בפסח, שאנו אומרים בפיוט ההגדה "יה־מתם זבח פסח" — שדוקא ע"י אמירה וחשוב כאילו הקרבנו פסח.

חיוב לעסוק בפסח בהלכות הפסח יותר מכל יו"ט כי אפשר להשיג אז את האורות בפועל

אפשר גם דהא דמבואר במכילתא (סוף פרשת בא) ובשו"ע (סי' תפ"א) שחייב אדם לעסוק בהל־כות הפסח וביציאת מצרים ולספר בסוס ונפלאות שעשה הקב"ה לאבותינו עד שתחספנו שינה — הענין הוא כדי שע"י שהוא עוסק בהלכות הפסח יחשב כאילו הקריב הפסח, וכן בספודי יצי"מ הנמים הנפלאות — אפשר להמשיך אותם האר־דות ממש כמו שזהה ביציאת מצרים — ע"י העסק בהם. וכן מצינו לגבי קרבנות — הוכחנו במקו"א — מתוספות סוף מנחות שאליהו מקריב קרבנות גם בזמן הזה, ולכן ע"י העסק בענינים האלו אפשר לעשות ולפעול כאילו ישנם ענינים אלו בפועל ממש.

זהו גם הענין שנצטוינו לעסוק בפסח בהלכות הפסח ולא מצינו חיוב מיוחד בזה בשאר ימים סוביס לעסוק ביו"ט בדיני אותו יו"ט, מלבד מנהגי הצדיקים, ללמד אותה מסכתא ביו"ט שבזה מסשיכים האור של ה"יום טוב" הנמו במסכתא של אותו "יום טוב", ואמנם מצינו החיוב ללמד שלושים יום לפני הזג הלכות הזג, אך דאי אינו דומה חיובו כלל לחיוב הלימוד בליל הפסח, הזא מהטעם שנתבאר לעיל.

אמנם לפי"ז היה באמת צריך להיות חיוב זה גם בש"ק לדרוש בשבת בהלכות שבת, ואף שבאמת מבואר כן בשמות רבה פ' ויקהל הקהל קהילות הדרש לפניהם בהלכות שבת, בכ"ז פשוט הדאי לא עדיף הוא משאר יו"ט, ואינו כחיוב הלימוד של פסח. ולפמ"ש צ"ע בזה.

כמו ששבת מקיים את הבריאה כמו"ש באוה"ח הק' כן פסח מקי־ים את רוחניות הבריאה בפועל

בתיב דרכנו מבואר היטב מ"ש בשמות רבה (יט ת'): "ולא יראה לך שאור שבעת ימים, כנגד ד' ימים שבין הגאולה לקריעת ים סוף כשם שבתחלה הם ד' ימי בראשית וכשם שהשבת מתקיימת אחר לו' ימים כך יהיו אלה ד' ימים מתקיימים בכל שנה ושנה שאני ושמרת את החוקה הזאת למועדה כו'", ע"כ. והנה בסה"ק מדייקים דשביעי של פסח נקרא שבת, ויום א' של פסח — כבר הבאנו לעיל מדברי ה"בני יששכר" שנקרא שבת מדכתיב "ממחרת השבת", ומבואר במדרש דבעין ב' שב־תות, דו' הימים הם כנגד ד' ימי הבריאה. ובאמר הדברים הם דכמו שבני ימי הבנין נגלל כל הבריאה ומתקיימים, ע"י השבת כן ביציאת מצרים עד קריעת ים סוף נתחדה המציאות בד' ימי הבנין לרוחניות של תורה ומצוות. וכשם ששבת מקיים כל הבריאה כמ"ש האוה"ח הק', (בפ' בראשית) כן הוא לענין פסח ברוחניות.

ויה"ר שנוכה לכל הנ"ל ולביאת גוא"צ במהרה ויתן אכי"ר מ"ר.

(עדן הביא לדפוס מאיר יחזקאל וייבר)

לא נוכל לקבל ולהשיג האורות של פסח ושבת קודש

נראה בזה, דאמנם אם כי בשבת יש אתערותא

פסח נקרא שבת ובשניהם האורות באים מאתערותא דלעילא שלא ע"י מעשינו

לכן א"צ להכיר יציאת מצרים לימות המשיח. ולפי"ז אפשר לומר שזהו סבות המ"ד שמזכירים יצי"מ לימות המשיח, משום דבאולת מצרים היא סוף כל סוף פתח לכל הגאולות אפילו גאולת ימות המשיח, וא"כ צריך להזכיר אותה, ודו"ק.

(ועוד עלינו לעיין בשיטת התרגום יונתן בן עוזיאל (סוף פרשת כי תצא) שצריך לזכור את מחיית עמלק לימות המשיח, וד"ז צריך ביאור מעמ"ק דהלא כל ענין הזכירה הוא למחות את שמו חכור מתחת השמים, דהרי הקב"ה כבר ימחה אז את שמו לגנה כמבואר במכילתא (סוף פרשת בשלח), וכן גם חלק הנמלקי שישנו ככל אחד מישראל כבר ימחה אז וכל הרשעה כולה כעשן הכלה, ומה ענין ומקום לזכור את מחיתו, שהרי נתבאר בתיכ הדברים שענין וכירה הוא לתמות הרע או להמשיך המוב משרשו, ודו"ק. וצ"ע).

והנה בענין עצם ההשפעות הקדושות של האר־דות של ליל הפסח עוד דבר בזה. ראיתא כ"בני יששכר" בהשמטות לבאר באריכות מהות הענין דפסח הוי ענין של דילוג ואתערותא דלעילא כמו בשבת שהתעוררות באה מגבהי מרומים ולא ע"י מעשינו כמו ד"ט שהם "מקראי קודש אשר תקראו אותם" שלכן כתיב בהם לבם, ופסח כמו שנאמר "ממחרת השבת".

בלי הכנה לא נוכל לקבל ולהשיג האורות של פסח ושבת קודש

ולפי"ז אפשר לומר שמזכירים יצי"מ לימות המשיח, משום דבאולת מצרים היא סוף כל סוף פתח לכל הגאולות אפילו גאולת ימות המשיח, וא"כ צריך להזכיר אותה, ודו"ק.

(ועוד עלינו לעיין בשיטת התרגום יונתן בן עוזיאל (סוף פרשת כי תצא) שצריך לזכור את מחיית עמלק לימות המשיח, וד"ז צריך ביאור מעמ"ק דהלא כל ענין הזכירה הוא למחות את שמו חכור מתחת השמים, דהרי הקב"ה כבר ימחה אז את שמו לגנה כמבואר במכילתא (סוף פרשת בשלח), וכן גם חלק הנמלקי שישנו ככל אחד מישראל כבר ימחה אז וכל הרשעה כולה כעשן הכלה, ומה ענין ומקום לזכור את מחיתו, שהרי נתבאר בתיכ הדברים שענין וכירה הוא לתמות הרע או להמשיך המוב משרשו, ודו"ק. וצ"ע).

חיוב הרגשת החירות בפסח היא מחיוב זכירת יצי"מ שיראה כאילו הוא יצא ממצרים

ביל פסח מתעוררים האורות של יצי"מ בפועל ממש, ולכן יראה עצמו כאילו הוא יצא ממצרים

ההבדל בין חיוב זכירת יצי"מ כל השנה לבין זכירתו בליל הפסח

יציאת מצרים היא חירות יחסית — קבלת התורה שהיא התכלית מיציאת מצרים היא החירות המוחלטת

בלי הכנה לא נוכל לקבל ולהשיג האורות של פסח ושבת קודש

כמו ששבת מקיים את הבריאה כמו"ש באוה"ח הק' כן פסח מקי־ים את רוחניות הבריאה בפועל

משטרת מערב ברלין עצרה את אחיו של הינד־אוזי

מערב ברלין, — משטרת מערב ברלין, שחיפשה אחר המארגנים של הפיצוץ שהיה כאן לפני שבועיים במועדון אמריקני, מסרה כי עצרה בסוף השבוע גבר שהוא אחיו של הירדני שנמצר כלהדדן, כל נסיון לעצור ממום נוסעים של "אל על".

דובר של מערכת המשפט זיהה את העצור כאחמד נאוף מצור תאזי, בן 35. הוא חשוד כיסו"ע בפיגוע במועדון, בו נהרגו 2 אנשים ונפצעו 230. (ע"ר).

לטענת לוב: נמשה המטוס האמריקני

אבו דאבי — מומחים של לוב ובריתם הבלו מהים התיכון את שברי המפציץ האמריקני מדגם אף־11 שהתרסק בים בשת ההתקפה על לוב בשבוע שעבר — מסר העתון "אל איתיחאד" בגמיכויות המאוחדות.

העתון, הסתמך על מקורות לובים בלתי מזוהים מדווח כי ביחד עם שברי המטוס הועלו שתי נופות של טייסים אמריקנים ההר עבדו לטיפולי.

שברי המטוס הועברו כטיסה לבריה"מ לבדיקה, נאמר בידיעה.

עיסקת נשק בין ישראל ובון: צוללות ומנועי "לאופרד" תמורת מזל"טים

המבורג — ישראל מנהלת עם סערב גרמניה מו"מ על רכישת שלוש צול־לות ומנועים של טנקים "לאופרד 2". תמורת מכירתם של ממרטים ללא ס"ס — על כך מוסר העתון הגרמני הנפרן "בילד צייטונג".

העתון מציין בין היתר כי מכירת הצוללות כרוכה בחוזה בהיקף 240 מיליון מרק גרמני. כן נאמר כי ישראל מקווה גם שתוכל לנסות את מטוס הקרב — הפצצה האיתופי "טורנאדו" בתרגילי אש חיה.

שר הפנים נפגש עם שר המשטרה

שר הפנים הרב יצחק פרץ נפגש עם שר המשטרה, חיים בר לב. כשראיתי כיצד פנעו השוטרים ברבה של פ"ת שמתה על חילול כבוד השבת. איני יכול להבין כיצד זה המשטרה כדי לשמור על הסדר, במקום שתאסור על הגרוס למהומות ותימנע את הקרנת הסרטים הנעשים בניגוד לתוק שוללים מציבוד עצום את זכותו הלגיטימית למנות נגד חילול שבת דע לך אמר לבר לב שהציבור לא ישלים ויימשך להפגין.

בר לב עצר, שהוא מסכים שיש לחיות הכנה לבקשת הרב פרץ ובקש מרב הבורר לבטל את הקרנות עד לאחר חג הפסח.

על כל 3 לידות יש בישראל הפסקת הריון

על כל 3 לידות בארץ יש הפסקת הריון אחת וזהו מספר גבוה.

זאת אמרו רופאים במסיבת עתונאים שערכה בתל אביב. (עתי"ם)

300 מתו בסין משימוש מופרז בחומרי הדברה

פקינג — השימוש הכופרז בחומרי הדברה ידי תקלאים סיניים המבקשים להגדיל את יבוליהם, גרם למותם של יותר מ־300 איש, ורבים צעירים, במזרח הנגאן שבמרכז סין, מסר היום העתון "חדשות בריאות".

העתון לא מסר באיזה חומר הדברה מדובר. (ע"ז)

כובעי בורסלינו
לאחרים
מהיבוקן לערכן כל תוצאים
שוחות אדיב ביותר
"פסח"
הגיעו כובעי אלברטיני
תל אביב נחלת בנימין 48
טל. 650489
פתוח עד 2 בצהרים
בני ברק רח' ירושלים 33
טלפון 704961
החנות פתוחה רצוף
משעה 11 עד 19.30
חג שמח

מפני קדושת המועד

אהרן סורסקי

מחרוזת פנינים לחג הפסח

מבחר מתוך ספר חדש "ממעינות הנצח" על הגדש"פ

ארמי אובד אבי

"רבי עקיבא יוסף שלזינגר זצ"ל בעל "לב העברי" כך היה אומר:

— לבן שביקש לעקור את הכל, להיות אובד אבי, לא היה מה לחשוש מפני. כי זה דבר שאינו אפשרי במציאות. אבל פרעה היה ססוכן מאד לישראל, סכיון שלא גזר כי"אם על הזכרים, והיה סקום למידתו שתחול, תלילה, לולא ה' שהיה לנו.

אילו קרע לנו את הים — דינו

על הפסוק "ויבקעו המים", מוסיף רש"י ואומר: אף כל מימות שבעולם נבקעו!

הקשה חרבי ר' שלום מבלז זצ"ל:

— לאיזה צורך נבקעו כל סימות שבעולם, והרי לא עביד קודשא בריך הוא ניסא בכדי? הוא מרוחיב והוא מפרק:

— אין מיס אלא צרות, וכן דוד המלך ע"ה אומר בתהלים "באו מים עד נפש". בקיעת המים היתה התשועה, ונקבעו בקריעת יי"ם כל מימות שבעולם, להודות, שכל אימת שתתרגש צרה על ישראל — כבר הוכנה לה מקומת דא התרופה והישועה כהרף עין, כבר הובקעו המים הזידונים...

וסיפק צרכינו במדבר ארבעים שנה

מה הרבי ר' שלמה מרזומסק זצ"ל בעל "תפארת שלמה":

— וכי מה כל "צרכיך" הבסיסיים של האיש מישראל, אם לא להרגיש בפועל את אור האלקות המסלא וטובב כל עלמין, ולטעום בחוש את קירבתו יתברך לעם קרובו, כדברי נעים זמירות ישראל "ואני קרבת אלקים לי טוב"...

והלא כך אומר הכתוב בפרשת רברים: "ה' אלקיך עמך — לא תמרת דבר", כיון שאתה זוכה להארת הנפש בבחינה נשגבה כזאת — "ה' אלקיך עמך" ממש — שוב אין אתה צריך מאומה ולא תסר מאומה בכל מצב שהוא. כי זה הצוהך בה"א הידיעה של איש יהודי, צוהך בלעדי, וכל שצוהך זה בא על סיפוקו הריהו המאושר ביצורים עלי אדמות.

ישראל במדבר ארבעימש נה זכו, אכן, לסיפוק צרכים זה. כדבר שכתוב: "כי אתה ה' בקרב העם הזה אשר עין בעין נראה אתה ה' ועננך עומד עליהם".

זה שרומז בעל ההגדה: "וסיפק צרכינו במדבר ארבעים שנה".

ביד חזקה

סח הרבי ר' מנחם מסל זצ"ל מרשובה:

— אלמלי פרעה משלח את ישראל מרצונו הטוב, היה נחשב כאילו קיבלנו מרבה מידו, והיתה בושה בשבילנו לספר זאת. אבל עכשיו שהוציאנו ה' מתחת ידו ככה בזול ובחרב נטויה, שבח גדול הוא לנו, ומצוה עלינו לספר ביציאת מצרים.

והנו שהקדים בעל ההגדה לומר: "עבדים היינו לפרעה במצרים, ויוציאנו ה' אלקינו משם ביד חזקה..." לפיכך "מצוה עלינו לספר..."

אמונה ביציאת מצרים

כתוב ב"ארחות חיים" לתרא"ש:

— צריך לבטוח בה' ולהאמין בהשגחתו הפרטית, שעינינו משוטטות בכל הארץ, ועינינו על כל דרכי איש. כי מי שאינו מאמין כ"אשר הוצאתיך מארץ מצרים" — אף ב"אנכי ה' אלקיך" אינו מאמין!

פשר האמונה

ואומר הרבי מסלונים שליט"א:

— מצוה זו של "אנכי ה' אלקיך" כוללת ב' ענפים: (א) להאמין ביחוד הבורא "אנכי ה'"; (ב) להאמין שהיתי אלקיך גם בהיותך שקוע בוהסת מצרים, אפילו משם הוצאתיך, כי ה' שוכן עם בני ישראל אף בתוך טומאתם, כן המלך גם כשחוטא מוסיף להיות בן לאביו, ואפילו הגיע יהודי־כושל עדי שאול ואבחון אל יתיאש כי ה' אתו, כמבור: "ואציעה שאול הנך!"

כאילו יצא ממצרים

דש הרבי האדמו"ר בעל "ברכת אברהם" זצ"ל מסלונים:

— אמרו: בכל דור ודור חייב אדם לראות עצמו כאילו יצא ממצרים. הרי שיצוך ספתה אותך כי עודך שקוע בוהסת מצרים, איך תוכל כך להתקרב אל הקדושה? לא תאמין לו, והראה את עצמך כאילו כבר יצאת משם, כדרך שפירשו תוסיפים: "סור מרע" בעת שאתה עוסק ב"עשה טוב", עז

מחאה על העמדת הגרב"ש סלומון למשפט

הועלתה בפני רה"מ ע"י נציג אגו"י ★ פרס הבטיח התערבותו לאחר בדיקת הנושא

בפגישה שהתקיימה אתמול בלשכת ראש הממשלה מר שמעון פרס הביע הזדעזעות מהתנהגות הרב מנחם פרוש עם שר האוצר מר משה שחל הנבחן על המסקנה המבוהלת בעניין חברת "חרדי" באשדוד.

כפי שפורסם החליט בית המשפט להצביע את ההכרעה בדבר מתן בזר הדין להרכב של שלושה שופטים אשר יחליט על הצעדים שינקטו נגד הרב סלומון אחרות עמדתו החקיפה והכלתי מתפשרת כמאבק על חילולי השבת בפ"ת.

הרב פרוש אמר לראש הממשלה, איך ניתן להשלים עם הערבות שראש העיריה מר תבורי שהוא עבריין על תוק הנוגע לחוקי סטשיך בהתנדרותיו נגד הציבור הדתי ללא כל הפרעה ואילו רבה של העיר אשר מתפקיד לשמור על נושאי השבת והלכה ייעצר ואף יוגמר למשפט.

כמהלך הפגישה הראה הרב פרוש את התמונות שהתפרסמו בעתונות איך שהרב סלומון מובל למעצר ע"י אנשי המשטרה וראש המשטרה שראה אותם לראשונה היה המום.

לקראת סוף הפגישה הבטיח מר פרס את התערבותו בנושא, תוך למידת הבעיה על כל מרכיביה והחריע שתוך מספר ימים יודיע על התוצאות לפעילותו.

בשיחה בין שר האנרגיה ונציג אגו"י בכנסת:

יופסקו חילולי השבת ע"י חב' החשמל באשדוד

מאת כתב המדיע

בשיחה שקיים אתמול הח"כ הרב מנחם פרוש עם שר האנרגיה מר משה שחל הנבחן על המסקנה המבוהלת בעניין חברת "חרדי" באשדוד כפי שבוצע בשבת שעברה ותוכנו לשבת הקרובה.

כזכור פעלו עובדי חברת החשמל בשבת שעברה באשדוד למרות פעילותם של רבני העיר מתאוותיהם ואזהרותיהם כאשר במקביל פנה הח"כ הרב פרוש אל ראה"מ מר פרס אשר כיתן כשר האנרגיה בתקופה הנוכחית של מר שחל מהארץ.

בשבת שעברה אף התקיימה מחאה המונית של תושבי השכונות באשדוד אשר הפגינו נגד חילולי השבת המבוצעים ע"י חברת החשמל.

כפי שפורסם בעתונו אתמול, נפגשו רבני העיר ונציגי חברת החשמל באשדוד בזמנה מפקד תחנת המשטרה בעיר כשבסיום הפגישה הודיע נציג התברה באשדוד כי בדעתם להמשיך בביצוע העבודות בשבת.

פעילים ועסקנים חרדיים באשדוד פנו אל הח"כ הרב מנחם פרוש אשר כאמור לאחר שיחה שקיים עם השר מר שחל הבטיח להורות על הפסקת עבודות החברה באשדוד.

ראשי האירגונים הכלכליים בפ"ת נחקרו במשטרה

בעקבות תלונת תבורי על מרי מסים

ראשי האירגונים הכלכליים בפתח תקוה (יאיבפת"), שהתארגנו כמנותה ציבורית בשל בות הכלאת מיסי הארנונה בעיר — נחקרו אתמול במשטרת מרחב השרון בנתניה.

ראש אגף החקירות במרחב, רב־פקד דוד שדה, מסר לכתבת עתי"ם כי במרחב השרון טרם נובשה דעה אם כי בפעילותם הציבורית של הארגונים הכלכליים עבירה על החוק לפני שבועות מספר במשטרת פ"ת והועברה למטה מרחב השרון. זאת לאחר שראש העיריה רב תבורי הוחלון במשטרה, בסענה שמדיה נגד רשות מקומית עובר על החוק. תבורי הסתמך בתלונתו על חוות דעת משפטית של היועץ המשפטי לממשלה. לדבריו חטאו הארגונים הכלכליים במרי מיסים והסיתו סוחרים לבטל את הוראות הקבע שלהם לתשלום מיסי ארנונה.

יו"ר הארגונים הכלכליים מיכה גולצמן אמר לכתבת עתי"ם, כי בשתיהה בענין זה הקידה עדיף משמרתית סקיפה, כי זו הדרך היחידה במדינת ישראל לשנות דברים. בכל החקירות ובכל השיחות מצהירים חברי הארגונים הכלכליים כי הם סוכנים לשלם מיסים, אך בצורה הוגנת ולא בגובה בלתי סביר כפי שהם נדרשים כפתור חקוה. (עתי"ם)

ישראל תצטרף ליוזמת ההגנה האסטרטגית בחלל

תהיה המדינה הרביעית המצטרפת ליוזמה

מאת סופרנו הצבאי

ישראל תהיה המדינה הרביעית במולם שתצטרף רשמית ליוזמת ההגנה האסטרטגית בחלל של ארה"ב. על המבנן הפורמלי יחתום שר המודיעין יצחק רבין הוצא בתחילת הערב ש"ש הבא לביקור של 10 ימים בארה"ב.

ער כה הצטרפו ליוזמת ההגנה (פרוייקט מלחמת הכוכבים) גרמניה, בריטניה ופורטוגל וישראל מקוים שגם ההצטרפות יועבר תקציבים אמריקאים גדולים לחברות מקומיות שהשתלבו בתוכניות השונות.

שר הבטחון יפגש במהלך בקורו גם עם ראשי האוצר בשינגטון ויגה למנוע קיצוץ התקציב המובטח לישראל. בזמנו הובטחה תוספת של 90 מיליון דולר לה' קצבה אך לחץ של סנטורים רבים עלול להביא לבטול תוספת זו הרבין יפעל להבטחת המשך הסיוע המוגדל.

הרוג ופצועים בחילופי אש בין שני חלקי ביירות

ביירות, — אדם נהרג ו־5 נפצעו אתמול בחילופי אש אר־טילריה, יריות צלפים וירקת רימוני יד בין ביירות המערבית לבין המקבר המערבי של העיר.

"קול לבנון", תחנת הרדיו הנוצרית, מסר שאיש אחד נהרג ביריות צלפים לאורך הקו הירוק המפריד בין שני חלקי העיר.

שני אנשים נפצעו במורח ביירות ומקוד של המיליציה אמל במערב העיר מסר כי שני חיילים ואזרח אחד נפגעו על ידי אש צלפים.

מקורות במחתרים דיווחו שמטוסי חיל האויר הישראלי טסו מספר פעמים מעל דרום ומערב ביירות. (ע"ר — ע"צ)

צרפת גירשה 4 לובים

פאריס, — צרפת גירשה 4 לובים אותם האשימה באיום על הסדר הציבורי. הם יצאו במטוס של חברת התעופה הלובית "גר־ריפולי".

המשטרה נמנעה מלהחזיק את המגורשים בשם, אך מסרה כי הם התגוררו בצרפת פחות משלושה חודשים. השר המסונה על בטחון הציבור רוברט פאנדרו הודיע כי הארבעה גורשו בגלל "פעולות העשויות להזיק לסדר הציבורי". (ע"ר וע"צ)

עתוני סוריה ממשיכים לתקוף את ישראל

דמשק — עיתוני סוריה שוב הקפו בחריפות את "הסוכנים הישראליים", וכתבו כי הם משתמשים בדרכים השפלות והברבריות ביותר כדי לפגוע בהתפתחות הפנימית של סוריה".

ההתקפות פורסמו לאחר שסוכנות הידיעות הסורית אישרה, כי ביום רביעי שעבר בוצעה שורה של פיגועים נגד אוטובוסים אזרחיים שהובילו נוסעים בין ערים בסוריה. (ע"צ)

● תל אביב שריפה פרצה בליל שבת במחסן מוצרי מזון של מרכז הקניות של האוניברסיטה בתל־אביב.

יתכן שחבלה גרמה להתפוצצות הטיל "טיטאן"

בסיס חיל האויר ואנדנברג, "מיטאן" תיבדק האפשרות של חבלה — אמר הנראל נאק וומקינס, ממקד הדיווחים האמריקאי הראשונה של ארה"ב.

הגנרל אמר "אין אנו יכולים להוציא מכלל אפשרות את האפשרות של חבלה".

ההתפוצצות של הטיל טיטאן ד־34, אירעה 5 שניות לאחר שיגור. לפי מקורות מוסמכים, המשימה התשאית של הטיל היתה

שוויו של הלוויין היה 800 מיליון דולר, והוא נועד בעיקר לצילומי הצפיה.

רובר בבסיס חיל האויר אסר כי בעקבות ההתפוצצות קיבלו 74 עובדים טיפול על גירדים בעיניים ובעור, כתוצאה מגאזים רעילים ששוחררו מתמת הפיצוץ.

מחיר הנפט עשוי לרדת אל מתחת ל־10 דולר לחבית

וושינגטון — מחיר הנפט בשוק העולמי עשוי לרדת עד מתחת ל־10 דולר לחבית שוד השנה, אולם בטווח הבא ייתכן ויעלה שוב ל־25 דולר — נאמר בדיווח של משרד האנרגיה האמריקני שהתפרסם כאן.

"הסקנה העיקרית של הניתוח הזה היא שמחירי הנפט הנמוכים לא יחזיקו מעמד תקופה ארוכה", אמרו מקורות מוסמכים.

הדו"ח הוכן לבקשת ועדת האנרגיה של הקונגרס והועדה פירסמה אותו.

כאמור אחת המסקנות של הדו"ח היא שמחירי הנפט עשויים להמשיך ולרדת אל מתחת לרמה הנוכחית של 12 עד 13 דולר לחבית.

"אולם, קובע הדו"ח, מחיר של פחות מ־10 דולר לחבית יחזיק מעמד רק ב־1986 ולאחר מכן תתחדש עליה מתחדשת בגלל התאושש שוק הביקוש. (ער)

קשיים למצרים בגלל צמצום הכנסות הנפט

קהיר — ראש ממשלת מצרים עלי לופטי אמר כאן כי הגרעון בשנת הכספים 87-1986 המתחילה ב־1 ביולי יהיה גדול פי שלושה מהגרעון הקודם אם תמשך הירידה המחירי הנפט.

גרעון זה עלול להגיע עד ל־2.5 מיליארד לירות מצריות (3.01 מיליארד דולר) בשנת הכספים הבאה, לעומת גרעון של 1.08 מיליארד דולר בשנה הנוכחית — הוא מסר בעיניה של אנשי עסקים מצרים וזרים.

לוטפי אמר כי הפשיטים במצרים יצטרכו להסתגל למסים גבוהים יותר. הטלת המס על העשירים תהיה לבסוף לטובתם משום שהדבר יביא ליציבות כלכלית.

בעיתה הכלכלית הציקרית של מצרים כיום היא הסובסידיות הכבדות שעלו לממשלה 2.4 מיליארד דולר בשנת הכספים הבאה.

טלאים שנגנבו בגליל נמצאו באום אל פאחם

35 טלאים ר"ל כבשות שנגנבו מכפרה רמון בגליל — נמצאו מוסתרים בהדרי מערים בכפר אום אל פאחם במשולש.

כח של משטר הגבול הלך בעקבות הטלאים, ביראה מהמצפה ועד לבתים הצפונים של הכפר, סרוק תריסר קילומטרים. בדרך נמצא טלה פצוע שנגנב ע"י הגנבים.

בקצה הצפוני של אום אל פאחם נעלמו העקבות. אנשי מג"ב סגרו את האזור והחיפוש בבתים גילו לתדהמתם את הכבשים מוסתרים בחדרי מגורים מרוצפים ונקיים.

כחשודים במעשה נעצרו כפקחית שופט השלום בצפת מר עדיאל ראלופי שני תושבי אום אל פאחם.

כתב עתי"ם בצפון מוסר, כי בתקופת הפסח נגנבו מאזורים שונים בצפון מאות כבשים ועגלים. המסחר בהם מתנהל בעיקר בכפרים הערביים. הם נמכרים גם ליהודים ולשומרונים.

המשטרה מזהירה את הציבור להקפיד לרכוש בהמות מסחריים מורשים ומוכרים ולשחוט אותם רק כמקומות המוחרים לפי החוק. (עתים)

עשרה נהרגו בפשיטה סורית על מבצעי פיגועים

אבו דיבי, שלפנות סוריה מיכל נסיון לפוצץ שתי מפרות בדמשק כשבוע שעבר הרגו אן בצרו 10 אנשים המשתייכים לארגון שביצע מספר פיצוצים בשבוע שלפני כן — מסר כאן עתון מקומי אתמול.

שני אנשים נעצרו בשבוע שעבר בעת שניסו להניח מטענים תוסר נפץ בבית תולים והמעון מטחנים בדמשק — מסר הע־תון "אל איתיחאד" שציטט מקו־רות בטחוניים סוריים.

הסקורות אסרו כי שלטונות סוריה מתפשים אתר חבדי הכנ־פיה האחראית לשורת פיצוצים ידי סוכן בזרן ישראלי".

כחות הבטחון פשטו על הדו־רה ביום שישי שעבר ולאחר קרב יריות של 90 דקות עם הכנופיה התגבדו עליה. הסקורות אמרו כי 10 אנשים נהרגו או נפצעו ונעצרו בפשיטה הזאת.

סוכנות הידיעות הסורית מסרה ב־19 באפריל כי כמה אנשים נפצעו שלושה ימים קודם לכן בהתפוצץ מטענים תומר נפץ שהוחזו באוטובוסים אזרחיים. הסורים האשימו "את הבזין הישראלי ואת סוכניו בלבנון" כאחר אים להתקפות אלה. (ע"ר־ע"צ)

צו מעצר נגד בעל שירותי קטרינג שיצא לחו"ל בהותירו חובות רבים

בית משפט השלום בחיפה הוציא אתמול צו מעצר נגד בעל מפעל "שירותי קטרינג בקריה לתעשיות מדע בחיפה, דוד מנור בן 36, אשר לדברי ב"כ מע"מ מנב את הארץ באפריל השנה והותיר אחריו חובות רבים.

צו המעצר יבוצע מייד עם שובו של האיש לארץ.

הצו הוצא על ידי השופט ראובן בן־זוהר בהיעדרו של מנור, לפי בקשת יחידת הגביה האכיפה של סס ערך סוקף. ב"כ היחידה טען, כי בביקורת חשבונות שבערכה במשרדו של מנור ביבואר השנה, נמצא כי הוא חייב מסים בסכום של כ־13 אלף ש"ח. חוב זה חפה, לטענת שלטונות המס, לסכום של 132 אלף ש"ח, בגלל לוספת קנסות, ריביה והצמדה. בתחילת אפריל עוב דוד מנור את הארץ מבלי לחסל את החוב.

איש העסקים הוחזר אחריו 180 עובדים, אשר לא קיבלו מזה כחדשים את שכרם.

כתב עתי"ם מציין, כי מנור סיפק שרותי קטרינג למפעלי האלקטרוניקה בקריה לתעשיות מדע בחיפה, ובכלל זה גם למפעל "אלסינס". בקשר לכך הגיש "אלסינס" תביעה כספית נגדו לבית המשפט המחוזי בחיפה.

בינתיים מתנהל מאבק על מכונית "מרצדס", אשר נמכרה על ידי מנור ונוקלה על ידי שלמונות מס הכנסה. בקשר לכך הוגשה בקשה לבית משפט השלום בחיפה על ידי מתוך רכב ירושלמי, זוהר תי, המתען לבעלות על אותה מכונית. זוי ספר בב־קשתו כי אפריל 1986 מכר לו מנור את המכונית, מודל 1971, ב־40 אלף ש"ח. מנור קיבל תמורתה 20,800 שקל, לאחר שהמבקש נימה 19,200 ש"ח שמ־נור היה חייב לו בקשר לעסקות רכב שונות שנעשו ביניהם בעבר.

כעבור ימים מספר מכר המחר־יך הירושלמי את ה"מרצדס" לחיפני אחר במחיר 41 אלף ש"ח, אך העיסקה בוטלה משום שב־9 במרס 1986 הטילו שלטונות מס ההכנסה עיקול על המכונית ועל ההכנסה עיקול על המכונית ועל ציוד אחר שהיה בבעלותו של דוד מנור, בגין חוב־עתק שהוא חב לשלטונות מס הכנסה.

חי ציין בתצהיר שהגיש לבית־המשפט, כי עזרכה של מכונית ה"מרצדס" הוא "כקליפת השום" לעומת החוב שוזייב סנור לשל־מונות מס ההכנסה. הוא טען כי רכש את הרכב בתוס לב והוא בעליה.

על מכונית זו מתנהל עכשיו מאבק משפטי בין סתוך המכוני־ות לבוטים אחרים של איש העס־קים.

בשלב זה אופפת תעלומה את נסיבות העלסו של דוד מנור ואיש אינו יודע באיזו מדינה הוא נמצא.

כתב עתי"ם בחיפה מוסיף, כי בא כח מועצת פועלי חיפה פנה אתמול לבית הדין האזורי לעבודה שבעיר, בבקשה להטיל עיקול על הנכסים והבספים של איש העס־קים, דוד מנור, על מנת להכטיח תשלומי שכר עבודה, לעשרות העובדים ולהבטיח מימוש זכויו־תיהם הסוציאליות. זאת, לאחר שהחברה לשירותי מזון שבה עבדו, סגרה את שעריה, עם העלמו של דוד מנור מהארץ. (עתים)

נאצי לשעבר נעצר בניו יורק

מחשש שימלט ★ בריה"מ מבקשת הסגרתו

ניו יורק, — קרל ליאס, שהיה מפקד מחנה ריכוז נאצי באמצע ניה בתחילת המלחמה השניה נעצר בכלא הפדראלי של מנהטן מחשש שימלט מארה"ב לפני שיסתיימו הליכי ההסגרה נגדו.

אזרחותו האמריקנית של ליאס בוטלה עוד ב־1981. הדיונים על הסגרתו נמשכים מאז 1983. הוא הואשם בביצוע ספר רב של פשעי מלחמה.

הודשה את הסגרתו בריה"מ.

ליאס, בן 66 מאבק נגד הסגרתו לסוביטים בטענה כי הם יוציאו אותו להורג מיד. השלטונות המ־שפטיים של ארה"ב אפרו כי החלטה לעצור את ליאס מתשש שמא ימלט.

בענין זה עוזיין כי היה כבר מקרה קודם של פרשע נאצי, בר נראן קחיי, בן 62, אוקראיני שהתגורר בפלורידה. נגדו הוצאה פקודת גירוש מארה"ב על ביצוע פשעי מלחמה חיקף מסמכים שבעזרתם. היגר לארה"ב. הוא נמלט לקוסטה ריקה ב־1984 לפני שניתן היה לגרשו ולהסגירו.

לגבי ליאס נסבר בי הוא התגר דב ב־1941 ליחידה שסייעה לנאצים בריצחתם. של יהודים ואחרים. הוא סואשם כי היה מעורב ברצח של 2,000 יהודים ואלף קומוניסטים באסמתיה. (עסט"א)

שופט תעבורה נפצע בתאונה

שופט התעבורה ארבל נפגע על ידי מכונית ברחוב דיזנגוף בתל אביב. נהג הרס־כונית נמלט.

השופט נפגע קל. המשטרה מחפשת אחר נהג הרכב, כדי לברר את הרקע למעשה. (עתים)

עבודה חלקית בשירותי הדואר ב־1 במאי

מניפי הדואר המרכזיים בשד־רות הרצל הראשיות וכן בתי הדואר המרכזיים יהיו פתוחים לשירות הקהל ביום ה', אפרו חג, (ד' במאי) בין השעות 07.30-13.30 — למכירת בולים ולקב־לת מיכתבים.

לעומת זאת יהיו סגורים שאר סניפי הדואר. סוכנויות הדואר יפעלו כרגיל.

שירות 171 להעברת מיכתבים בטלפון יעבוד כרגיל. (עש"ת למ"ס).

בית ברכה

מרכז מפעלי חינוך לבנות

בנשיאות הרבנית מסטאלין קארלין תליט"א

■●■

סמינר עיוני־מקצועי: רח' אבן יהושע 7, טל: 284096.
יסודי: קרית החינוך רח' עובדיה 24, טל: 286699.
גנים ומעונות־יום: רח' יונה 20, טל: 291709.
משרדים: רח' יונה 3, טל: 282506 — 271061.

●●●

הנם להודיע בשמחה כי במסגרת מפעלי חינוך לבנות של מוסדנו, פתחנו בס"ד

• מעון יום לילדות •

בגילאי תצי שנה עד שנתיים
במעון משוכלל ברח' יונה 20
עם מיסב הציוד והריהוט
בניהול צוות מיוסן ומסור

כולל ארוחות מזינות וטיפול הגייני

— הסעה מכל חלקי העיר —
פרטים והרשמה במשרדנו ברח' יונה 3
מיום ראשון כ"ה ניסן עד יום ששי ל' ניסן
לנשים: בשעות 9.00-1.00 לפנה"צ
לגברים: בשעות 1.00-4.00 בצהרים

●

בכבוד רב
וברכת חג שמח
ההנהלה

מפני קדושת המועד

בית העסק האדיב 1986
אופנה וחייטות **רומן**
הגיענו — "בגיץ"
חליפות הקיץ החדשות מבחר בלעדי לפסח
חולצות מכנסים וענבות במכירה מיוחדת
בית העסק הנבחר 1984 1985
ROMAN אופנה גברית
מחלקת תיקונים משוכללת במקום,

מנהיר ירושלים
רח' מאה שערים 85 285103/4
היום בשעה 10.30
לשדה התעופה עסרות.
פארק רמות, נבי סמואל
ההרשמה חובה בטלפון

קונפקציה באוירה חרדית
דחשה מנהלת עם נסיון
טל. בשעות הערב 02-823776

מנהיר ירושלים 285103/4
סיזלים לאתר הזנב
עם המדריך שמואלוק שמיר
1. חברון, קבר רחל ביום בשעה 2
2. מירון, צפת, אבנית, עמיקה, סבריה ביום א' ב־8
3. רמת הגולן במסלול לא רגיל כולל נסיעה ברכבל בחרמון ביום שני

בחליפות דחשה דירה גחלה בשכירות 5-4 חדרים
מאזור מסרסדרוף עד אפרון
02-824719

"ירושלים לא למכירה"
הקסטה של מורכי ברחוב בחנויות הקסטות

תזמורת גיל (אגיל ואשמח)
בהנהלת צבי ויזל
טל 03-708782

אגוד חסידי צאנז — **ישיבות צאנז**
המרכז: קרית צאנז נתניה

הזמנה של מצוה

הננו להודיע לקהל אנ"ש ושוחרי התורה כי סעודת המצוה לרגל

יומא דהילולא דרבה"ק מרן בעל "דברי חיים" זי"ע ועבי"א

ומעמד העונקת הפרסים למצטייני תלמידי כוללי השי"ס וישיבות צאנז

מקרן המלגות והפרסים "כבוד התורה"
תתקיים אי"ה ברוב עם ביום ראשון, ב"ה ניסן תשס"ו, בשעה 6 אחה"צ
באולם מלון "גלי צאנז", קרית צאנז נתניה
בראשות רבנים, ראשי ישיבות, חוקני חשובי אנ"ש
המעמד יפתח בתפילת מנחה ואמירת תהילים לבריאותו ורפואתו של כ"ק אדמו"ר הגה"ק שליט"א

ההנהלות

הסעה מאורגנת: מירושלים ע"י ביהמ"ד "היכל צבי" דחסידי צאנז בתי ורשא בשעה 4.20
ע"י בית המדרש המרכזי קרית צאנז ירושלים בשעה 4.30

פרטים טלפון: 02-816162
02-817340
02-811165
מבני ברק: בן ורשא בשעה 5.00
פרטים טלפון: 03-702945
03-777781

בס"ד

יומא טבא לרבנן
יצא לאור הספר המבוקש
מעדני השלחן
על
שו"ע יורה דעה הלכות תערובות
מאת
הרב הגאון רבי לוי הכהן רבינוביץ שליט"א
בה מבאר ומברר היטב רבריי הבוחנים המחבר הרמ"א בלשון צח ובאיר עיניים הלכה למעשה.
ולפני כל סעיף מבאר מקור דבריהם הקי סדנגי הראשונים.
ובסוף הספר מסודר פסקי הלכות הידועים מהשו"ע ופרשיהם.
בהסכמת גאוני ובודלי הדור שליט"א.

חכמ בי"ס להנהלת חשבונות
נמשכת ההרשמה
לקורס הנהלת חשבונות לנשים סוג 1-2 ברמה מורחבת והכנה לבחינות גמר ממשלתיות שיפתח מיד לאחר חג חפסח
פרטים והרשמה במשרד בני ברק רח' ירושלים 16
סלפונים 788955
ובערב טל. 785089

מטה המאבק נגד המסיון המורמוני
ברכת ישר כח
לידידנו הנכבד, האברך אציל המדות,
המקדיש מאונו והונו למען המערכה
לשמירת קדשי ישראל
הר' מרדכי בן דוד ודר' גו היו
שהניע ארצה בהתגרבות במיוחד כדי להשתתף
בעצרת הרבבות נגד המסיון המורמוני שנערכה
בהר הצופים ביום ד' דחוהמ"פ
שלא על מנת לקבל פרס
ישלם ה' שכרו ותהי משכורתו שלמה מן השמים
להרבות קידוש שם שמים בישראל

מוסדות "בית אהרון" פתח־תקוה
כולל אברכים ללימוד ושינון ש"ס בעל פה
ע"ש כ"ק אדמו"ר הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע ועכ"א
בשיאות אדמו"ר הרה"צ רבי אברהם אלטר פאלאק שליט"א מפ"ת

בס"ד
הזמנה של מצוה
בשבת והודיה להשי"ת שמחים אנו לבשר בשער בת רבים כי הגיענו לזמן הזה של גמר מחזור חראשון ע"י אברכי תלמידי כוללנו שליט"א והשלמת הבחינות על כל תלמוד בבלי בעל פה.
מתוך הצלחה מרובה, והתחלת הזמן של מחזור השני בשעטומ"צ
תתקיים ברצות הי' מעמד נשגב לכבודה של תורה ולומדיה
סיום הש"ס
ומלוה מלכה חגיגית
שתיערך ברוב פאר והדר במוצאי שבת קודש פ' קדושים ר"ח אייר
הבעל"ט **באולמי "גיל"** רחוב נחלת צבי 31 מרכז
העיר פתח־תקוה ת"ו בשעה 8.30
בהשתתפות
גדולי התורה אדמורי"ם רבנים אישי ציבור ואורחי כבוד
והננו מתכבדים להזמין את ציבור שוחרי התורה ומוקיריה לבוא להשתתף
..זוק והרמת קרנה של תורה ולהאדירה
אין גדולה כתורה — **אין דורשיה כישראל**
דין גדולה כתורה

ב"ה
לתשומת לב הציבור הרחב!
מורנו רבי ישראל בעל־שם־טוב (הבעש"ט), מייסד החסידות, הנהיג לערוך ביום אחרון של פסח (ובארצנו הקדושה - בשביעי של פסח), לפנות ערב, את —
סעודת המשיח
כי "ביום הזה מאיר גילוי אורו של המשיח",
כב' קדושת אדמו"ר רבי שלום דובער (מוהרש"ב) נ"ע מליובאוויטש הנהיג את המנהג של שתיית ד' כוסות בסעודה זו, סעודת המשיח
לפיכך נקרא כל אחד על פי הוראת קדושת אדמו"ר שליט"א לקיים מנהג חשוב זה, של "סעודת המשיח" ושתיית ד' כוסות, כדי לחזק ולהגביר את האמונה והתקווה לגאולה השלימה והאמיתית על ידי משיח צדקנו
• ★ •
"סעודת משיח" נערכת ברוב עם בכל אחד מבתי כנסת חב"ד ברחבי ארצנו הקדושה, ובבתי כנסת רבים אחרים, והצבור נקרא להשתתף בה.
צעירי אגודת חב"ד באה"ק

בית ברכה
מרכז מפעלי חינוך לבנות
בנשיאות הרבנית מסטאלין — קארלין תליט"א
□●□
סמינר עיוני־מקצועי: רח' אבן יהושע 7, טל: 284096.
יסודי: קרית החינוך רח' עובדיה 24, טל: 286699.
גני ילדות ומעונות־יום: רח' יונה 20, טל: 281709.
משרדים: רח' יונה 3, טל: 282506 — 271061.
●●●
בס"ד
הודעה להורי התלמידות
חננו להודיע להורי התלמידות כי התחלת הלמודים בגנים, במעונות, בכתות היסודי ובסמינר, תחיה בעזה"י ביום ראשון ב' אייר תשמ"ו
ההורים מתבקשים לסדר את תשלומי השכ"ל וההסעה וד.ב.א.ש. ביומי ההרשמה אי"ה מיום ראשון כ"ה ניסן עד יום ששי ל' ניסן
במשרדנו ברח' יונה 3.
לנשים: בשעות 9.00-1.00 לפנה"צ
לגברים: בשעות 1.00-4.00 בצהרים
לאחר ימי ההרשמה לא תתקיים כל הרשמה נוספת
ויהי נועם ד' עלינו לראות ברכה בעמלינו ולרות מלא חפנים נחת
●
בכבוד רב
ובברכת חג שמח
ההנהלה

איש לאחר יש מבטח
ייעוץ קודש נוסף לבנים ובערות
מבטחים ישרים
✓ הבט על עיתוד טלוו רק על מישהו.
✓ קבל מתקדמות אינדיבידואלי לכל קמתנו בשוה.
✓ ביקרים מסקמים עבודה פרטיים מסוגים מלומדים, בני ישרה, הרשמה.
✓ חברה מלכתחילה מדיש בחיבה.
מעין אחריות מלא, מכתל ריר, הבטחה, מכתבים, מכתבים מלוליים, ועוד.
✓ השתלבות מרגלית בקבוצת המשרדים.
לפרטים מקדים מכתב מכתב של ניר כל מי אפרי הבטחיר ברשים.
מבטחים ישרים
מלא מרחב - עיסוק
מבטחים לבנים
מבטחים עיסוקים עבור
מבטחים לבנים, מבטחים מלא
אביגל מ. מבטחים בע"מ
הנמלים 18, רחוב אחיהן ב"ב טל. 706334

המודיע
עתון יומי — ירושלים
המו"ל: הסתדרות אגודת ישראל העולמית — הוועד המרכזי
העורך הראשון: ד' ר' י' לוין ז"ל
איזור התעשיה מקור ברוך
רח' יהודה המכבי 5
טל' 539255-8 ★ ת.ד. 1306
דפוס "הדר", בע"מ
הוצאה: ירושלים מעמד
שכיר ד"ר אלנבי 132, ת"ד 1869
טלפון 624353
בשעות הערב: טלפון 614950
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנונן
שיבות בארגון הבריות:
R. LICHTENSHTEIN
324 Ave. I
Brooklyn, N.Y. 11230
U.S.A.

בית ברכה
מרכז מפעלי חינוך לבנות
בנשיאות הרבנית מסטאלין — קארלין תליט"א
□●□
סמינר עיוני־מקצועי: רח' אבן יהושע 7, טל: 284096.
יסודי: קרית החינוך רח' עובדיה 24, טל: 286699.
גני ילדות ומעונות־יום: רח' יונה 20, טל: 281709.
משרדים: רח' יונה 3, טל: 282506 — 271061.
●●●
בס"ד
הודעה להורי התלמידות
חננו להודיע להורי התלמידות כי התחלת הלמודים בגנים, במעונות, בכתות היסודי ובסמינר, תחיה בעזה"י ביום ראשון ב' אייר תשמ"ו
ההורים מתבקשים לסדר את תשלומי השכ"ל וההסעה וד.ב.א.ש. ביומי ההרשמה אי"ה מיום ראשון כ"ה ניסן עד יום ששי ל' ניסן
במשרדנו ברח' יונה 3.
לנשים: בשעות 9.00-1.00 לפנה"צ
לגברים: בשעות 1.00-4.00 בצהרים
לאחר ימי ההרשמה לא תתקיים כל הרשמה נוספת
ויהי נועם ד' עלינו לראות ברכה בעמלינו ולרות מלא חפנים נחת
●
בכבוד רב
ובברכת חג שמח
ההנהלה

שירת הים
בבית מרן
הגרי"מ חרל"פ
הערב בשעה 10.30
בהיכל ישיבת בית זבול

"זמירות עברי" של להקת רגש
סוף סוף הגיע!!
מס' III

ב"ה
לתשומת לב הציבור הרחב!
מורנו רבי ישראל בעל־שם־טוב (הבעש"ט), מייסד החסידות, הנהיג לערוך ביום אחרון של פסח (ובארצנו הקדושה - בשביעי של פסח), לפנות ערב, את —
סעודת המשיח
כי "ביום הזה מאיר גילוי אורו של המשיח",
כב' קדושת אדמו"ר רבי שלום דובער (מוהרש"ב) נ"ע מליובאוויטש הנהיג את המנהג של שתיית ד' כוסות בסעודה זו, סעודת המשיח
לפיכך נקרא כל אחד על פי הוראת קדושת אדמו"ר שליט"א לקיים מנהג חשוב זה, של "סעודת המשיח" ושתיית ד' כוסות, כדי לחזק ולהגביר את האמונה והתקווה לגאולה השלימה והאמיתית על ידי משיח צדקנו
• ★ •
"סעודת משיח" נערכת ברוב עם בכל אחד מבתי כנסת חב"ד ברחבי ארצנו הקדושה, ובבתי כנסת רבים אחרים, והצבור נקרא להשתתף בה.
צעירי אגודת חב"ד באה"ק

נכדי ה"חתם סופר" שוקדים בהלכות הקרבת קרבנות בזמן הזה

חילופי מכתבים בין רבי חיים זוננפלד ובין בעל "התעוררות תשובה" בדבר הקרבת קרבנות בזמן הזה

בצלאל לנדוי

בעקבות הבירורים שהתנהלו בשעתם בין רבי עקיבא איגר והחתם סופר בדבר הקרבת קרבנות בזמן הזה, שקדו ממשיכי המדרשה בברור הלכות אלו. נכדיו של בעל "חתם סופר", ראו מחובתם ואף זכות לעצמם, לדון בדבר האפשרות להקריב קרבנות בזמן הזה.

להלן מביא את חילופי המכתבים בין רבי דוד שריבר נשיא כולל גאליציה ובין בעל "חבצלת השרון", ולפני כן נפתח בתשובתו של רבי שמואל עהרנפלד אביו מסעדורף, אף הוא נכדו של "החתם סופר", העודך מערכה שלמה בנושא זה, בפתח ספרו "חתן סופר על שו"ע או"ח "שערי הקרבנות והכפרה".

את ספרו הוא פותח בחילופי הכתבים בין זקנו רבי עקיבא איגר והיתתם סופר". לדבריו החעודד רבי עקיבא איגר "אשר התעודד קדוש זקני לבקש מהשר שיתן רשיון להקריב, והנה קרוש זקני של רבי שמואל עהתפלל אביו מסעדורף, אף הוא נכדו של "החתם סופר", העודך מערכה שלמה בנושא זה, בפתח ספרו "חתן סופר על שו"ע או"ח "שערי הקרבנות והכפרה".

את ספרו הוא פותח בחילופי הכתבים בין זקנו רבי עקיבא איגר והיתתם סופר". לדבריו החעודד רבי עקיבא איגר "אשר התעודד קדוש זקני לבקש מהשר שיתן רשיון להקריב, והנה קרוש זקני של רבי שמואל עהתפלל אביו מסעדורף, אף הוא נכדו של "החתם סופר", העודך מערכה שלמה בנושא זה, בפתח ספרו "חתן סופר על שו"ע או"ח "שערי הקרבנות והכפרה".

אח ספרו הוא פותח בחילופי הכתבים בין זקנו רבי עקיבא איגר

מסוד חכמים

פרקים במשנת חייהם של גדולי ישראל

כל התורה בכף ידי

— מאת יעקב פרידמן —

הם. כל רחש לא נשמע בקצ מהתודדן המסוגר; שעת דמומי הערבים, וצעדיהם הנחפזים של המאחרים למנוחה שהחדרו על מרצפות האבן הסמוכות הכליאו את השקם המחר. ר' שלמה שנחפז אף הוא לעניני קרב אזן ודתנת אל הדלת הסגורה. חמיד היה ר' שלמה מתיחס מכל תכולת הבית הזה, בהדרת כבוד מיוחדת אל דלת הקיטון; זו שחזוזה העלובה וקלפי הצבע שהשחיתו את מראיה לא פגעו ביעוד שנתייחד לה במקדש המעט. היתה זו דלתו של הגר"א; המחיצה האחרונה והכמעט יחידה שהבדילה לשנים, בין העולם כולו שמעברה שכמו עצר את נשימתו לפתחה, מחד, לבין בעליו המסוגרים של החדרון הזה, שמצאו בו מחסה מאירוע המתניק של העולם שמחוץ; רק בחולל הדחום של החדרון היה רבי אליהו שואף אויר צח די צרכו, הדלת פשוטה — מגן לו.

צידיה של דלת הפלאים, אף, הם מסוכלים היו בדצת. נפתחים לרוחה בפני דוגמתו של ר' שלמה, פתיחה לחצאין, מהוסטת, לפני "עמך" הבאים לדרוש אלוקים, או סתם לאור באור החומה המלהטת בפנים, ולמרחים היו אף להסגר די הצורך בפני אלו שלא נמצאה כל נקודת נשמר בין עולמם שלהם לעולמו המנחיר חיסד של ר' אליהו. או אז לא נמצא כל מסגר שיוכל לה, לא נמצאה מעלת תושיחו של ר' שלמה. נאמן ביתו: שפרי הקרשים מהם היתה מרוכבת, עשר מלאכתם נאמנה, וקלופי הצבע השקיפו אף הם בפני בעלי שרוקה ועדי פנים למיניהם בנחישות האפיקיה לבית הזה.

הדממה המחדה הזוהיעה את ר' שלמה חרדו של הגר"א אינו דומם לעולם. אור עת, פתח קמצא את דלת החדרון, ועיניו נחקלו בפניו המאירות של רבו. היה בהם בעיניו של רבי אליהו משהו מחרדון שלא ראה בהם מעולם. הספר שלפניו היה — אורה — סגור; חוטר סדר בולם משך את העין אל השלחן שבטבחרו. אזהה: מה זה עיניו ראות... נחפז אל החדר פנימה; ר' חלמליה תלמידו המתפלא של רבי אליהו נתנמנם כפי הנראה כלמדה, וראשו הרדום היה מוטל על בדכיו של הגר"א.

הגר"א לא ימש ממקומו, אינו משמיע קול במשמעו, ישב ללא ניע, ואך מבטו ירמז על תלמידו הישן שנת ישרים. ר' שלמה נחרד, אף הוא שבן בית הוא, והסתגל לחיות יצאו ובא בחדר משכיתו של הגר"א, היה עומד ומפקח. בהיותו בין כחליו, על כל נשימה ונשימה. לכל יחללו בהבל פה. של מוחרות. ככל שהרבה לשמש אל רבו נתחזקה בו ההרגשה, כי המקום הזה יזחה כדחות אבר זר, כל שלא יסגל את חושיו ואת כחות נפשו אל הליכותיו. נמנום של בין הערבים אף הוא ללא ספק איננו מאורחות המקום, חרוצותיו של הגר"א לא נעדר להחות משכב לשנת עמלים. הוא מהרר להקים מהשבו, עד"ין ללא ניע, ממהר לעצור בידו.

"הם!" הוא לוחש לעברו, ועיניו בדקות בחרדות; "כל התורה כולה על כף ידי!".

הדיונים בספרו "התעוררות תשובה"

בספרו "התעוררות תשובה" (חלק ראשון סי' כ"ט) הוא פותח: "איתא בתשובות רבחיצו זצ"ל שמותר להקריב קרבנות בזמן הזה. כן הבלה בשאילת יעב"ץ ובתשובות ח"ם ידיד מי' ול"ג דמותר להקריב קרבן פסח, שמומאה דחויה היא בציבור, ואילו קרבן ציבור אחר לא ניתן להקריב, מפני השקלים שאי אפשר לקבצם."

בימיו יצא אחד הגדולים בערעור נוסף "איך יעשו בבנדי כהונה שצריכין לאבנם תכלת, שאין לנו בזמן הזה תכלת". אולם לדעתו ניתן לפתור את הבעיות: "בקיצור נמרץ למי שבקי בעניינים כאלה אחר הלימוד הציון, נראה לי כך לע"ד, אחדות השקלים — יוכל אחד לזכות בעד כל ישראל. לגבי החשש — שהוא רק מדרבנן — שמא לא ימסרם יפה יפה, והרמבם פסק מאמר שניתן לפתור בעיות מקום המזבח. כדבריו: "מקום מזבח, נקל מאד לידע, בי ארבו וחבור של הבית ועזרות, ומקומו של מזבח מבאר במשנה מדות, ואם אולי אי אפשר לצמצם כל כך מקומו, מ"מ חב ל"ב אמות, ובמעבר אינו מעכב, רק קרן יסוד כבש ודיבוב חמש אמות ורחב, ובאמצע של ל"ב אמות די בחמש אמות מרחוד".

הצעתו של רבי שמעון סופר לפתרון בעיה מקום המזבח פר' רסמה בידחון "הודה מציון" שהנפיע בירושלים. ולפי השמר פה עוסק מכון "חתם סופר" בסידור. כתביו שלא נכללו בספרו "התעוררות תשובה", ובכללם יפורסם מאמרו זה). לפי שעה אנו מצטטים את הדברים מתוך ספר "הר הקודש", המוסיף את השגתו של רצ"פ פראנק בספרו "מקדש מלך — הר צבי": "ולעניד", אין דבריו נראים, וכיון דיבוא ליסוד המזבח, מסביב חלק בתן שא"א לו להצטרף שיחול עליו קדושת מזבח, הוספה כזו גדרפת ופוסלת כל המזבח, משום דעי"ז מתבטל ממנו כל דין תורת ריבוע. כיון דאין לו מחיצות הכיכרות".

בעל "הר הקודש" מעיר כי "למעשה אין בזה השגה על הגר"ם מערלוי, כי אין מזמנו, שנעשה מזבח של ל"ב על ל"ב אמה, ועל חמש אמות האמצעים נקריב הקרבנות — אלא כזמנו באמצע השטח של ל"ב אמה, שהוא מקום שיעור המזבח, נבנה מזבח בגודל חמש אמה על חמש אמה, ואז הוי שפיר מרובע.

"והנה — הוא פותח בבירור — לקיים מצות הקרבת קרבנות תמידים בשלימות, כמו שצטיעו בתנה"ק, צריך כמה וכמה דברים: שיהא בית המקדש בנוי, שיהיה מזבח בנוי על מקומו המכוון, להקריב עליו כהן מיוחס, בגדי כהונה, כה"ג עם שמונה בגדים, שיהא כהן המקריב טהור דטמא שעבר במיתה, ואפי' נבנס למקדש בלא עבודה ב"כ חייב, שקלי ציבור לקרבנות ציבור וכו'.

"והנה בהיות שבעריה כעת חסרנו כל אלה, אם כן צריכין להבין איך עלה על דעת ר"ח להקריב קרבנות בזה"ז, אבל נראה — הוא ממשיך — דאתי שפיר ושמה מציאות, להקריב גם בזה"ז, ותבאר כל פרט ופרט כסדר אשר סודרנם, דשפיר אפשר המציאות להקריב גם בזה"ז" והוא מאריך להוכיח אפשרות להקריב גם בזמן הזה.

יזמות שונות ע"י רבי שמעון סופר מערלוי

רבי שמעון סופר מערלוי עסק רבות בשאלה זו, ותרך בשנת תרנ"ט פרסם מאמר שניתן לפתור בעיות מקום המזבח. כדבריו: "מקום מזבח, נקל מאד לידע, בי ארבו וחבור של הבית ועזרות, ומקומו של מזבח מבאר במשנה מדות, ואם אולי אי אפשר לצמצם כל כך מקומו, מ"מ חב ל"ב אמות, ובמעבר אינו מעכב, רק קרן יסוד כבש ודיבוב חמש אמות ורחב, ובאמצע של ל"ב אמות די בחמש אמות מרחוד".

הצעתו של רבי שמעון סופר לפתרון בעיה מקום המזבח פר' רסמה בידחון "הודה מציון" שהנפיע בירושלים. ולפי השמר פה עוסק מכון "חתם סופר" בסידור. כתביו שלא נכללו בספרו "התעוררות תשובה", ובכללם יפורסם מאמרו זה). לפי שעה אנו מצטטים את הדברים מתוך ספר "הר הקודש", המוסיף את השגתו של רצ"פ פראנק בספרו "מקדש מלך — הר צבי": "ולעניד", אין דבריו נראים, וכיון דיבוא ליסוד המזבח, מסביב חלק בתן שא"א לו להצטרף שיחול עליו קדושת מזבח, הוספה כזו גדרפת ופוסלת כל המזבח, משום דעי"ז מתבטל ממנו כל דין תורת ריבוע. כיון דאין לו מחיצות הכיכרות".

בעל "הר הקודש" מעיר כי "למעשה אין בזה השגה על הגר"ם מערלוי, כי אין מזמנו, שנעשה מזבח של ל"ב על ל"ב אמה, ועל חמש אמות האמצעים נקריב הקרבנות — אלא כזמנו

חילופי המכתבים עם רבי חיים זוננפלד

הרב מערלוי לא הסתפק בכך ובשנת תרפ"ה, בימים שא"י היתה נתונה לשלטון בריטניה, פנה באגרת לרבי חיים זוננפלד ובקש הימנו לברר את האפשרות לבנות מזבח ולהקריב קרבנות.

כחשעים שנה לאחר שהר"צ קלישר הצלה את הצורת לבצל את שעת הכושר של חילופי שלטון, כאשר מחסר עלי השתלם על ארץ ישראל לאחר שהתמרד בשלטון התורכי, יום רבי שמעון סופר בתשובתו מיום כ' שבט תרפ"ה: "לצערנו הגדול לא נכתה הזדיעה שוגריעה לאזני כת"ר, כי ניתן כבוד לישראל מהממשלה, כיצד להתבנג הכל ע"פ התורה והמצוה ידוה הלב על המצב שאינו כן לגמרי, דאגדבא וכו'.

רבי חיים מצ"ץ "עובדא אחת קמנה, בי לפני שנים אחדות בבבא הנה הנציב היהודי, שלחתי אליו מכתב, בקשר שהממשלה תתן לנו רשות לחלות שלם ברחוב הסמוך למקום המקדש שיבביא, לחדיש"ל בשלים בה' מבני חרל"ל הבאים לבקר את אה"ק, ויבוריים איטוד כרח רח"ל בשגגה, הודעתי את גודל האיסור להנציב, ולדאבון לבי קבלתי תשובה בשלילה, מפני כי מדעה כזאת תהיה למורת רוח להתפשטות מבני פרצי עמינו".

"ולבו זה — ממשיך רבי חיים להמביר — הנה מקום מקדשינו שרעלים הלבו בו, תמצא כולו בידי הערבים מקומת רגא, דקיימי עלן בכסלא לאוגיא, ושמעתות בדיות על רבר רצונם של יהודים לקחת מידם את הר הבית, כבר גרם שאה רבה ומשממה מצד הערבים עלינו, ומכל שבן ת"ו, אם באמת יגלה היהודים דעתם על הר, והיה ח"ו למשיסה יעקב".

"אין לנו דרך אחרת — קובע רבי חיים בסיכום תשובתו — עליהם לחכות לשעת ה' ולהתפלל אליו יחי, שישלח לנו משיחנו ויגל לבנו בישועתו, במהרה בימינו אמן".

תשובתו של בעל "חבצלת השרון"

בעקבות הכרעתו של ה"חתם סופר" בתשובתו, שניתן להקריב קרבן פסח בטומאה גם בזמן הזה, פנה נכדו רבי דוד שריבר, נשיא כולל "חיבת ירושלים", לכמה מגדולי הדור בדבר התבנית לה' קרבת קרבנות בזמן הזה. נשתמרה בידינו תשובתו של רבי דוד מנחם מאנש באב"ד אבראסטל, ותוכן השובתו אנו למרים שכל הבעיות שאנו מתלבטים בהם לגבי מיקומו של המקדש בהר הבית, היו גלויים לפניו, והוא הכריע להלכה לצפות על ביאת גואל צדק במהרה בימינו.

אף דקיימא לן "מקריבין אף שאין בית". עב"פ מזבח בנוי במ"קומו בעינן, ומבלי מזבח אי אפשר להקריב זבחים, ואם נאמר שנבנה מזבח — הוא מונן בראשית רב"ריו — מי יגלה לנו מקום המזבח, הרי בבית שני עלו עמהם ג' נביאים שהעידו על מקום המזבח, כמבואר שם רף ס"ב ע"א, ועיין ברמב"ם פ"ב מהל' בית הבחירה ה"א "המה בה מכוון מקומו ביותר ואין משנין אותו ממקומו לעולם". עי"ש באריכות רבים היקרים, ואם נאמר שנמרוד מכוחל המערבי עפ"י תשבון המבואר במס' מדה, מאורך הר הבית החיל הסודג וצורת נשים וצורת ישראל ומקום המזבח האולם וההיכל, שלכל יש מרה קצובה. ועפ"ז יבוון מקום המזבח, הנה שם אינו מבואר כמה מקום פנוי בין חומת העזרה לחומת הר הבית, הכוחל המערבי שלנו הוא בודאי חומת הר הבית, ואם הוא חומה העזרה שהיא לפ"נים פתומת הר הבית, יש לה דין מחנה לוים, והיו צריכין להיות מהר שלא לכנוס סמוך להכותל. מבתון, רק מי שסבל לקרוא סבלה בדבר, ואחרי רבים להמות".

הוא מסתמך על הדיונים שהתנהלו בשעתם: "וכבר התעוד בזה אבי אבי הגאון מריה עקיבא איגר, וכתב בזה לאבי אבי הגאון תתם סופר, כמבואר בתש"ם שו"ת חלק יו"ד סי' ל"ו, וגם דברי מזה רבותינו האחרונים בתשובותיהם".

לדעתו "אם יתאספו כל חכמי ארץ ישראל, או אולי די כלבר בתכמי ירושלים, חכמיה חקניה, יראי ה', לבקש כן מהממשלה, כלי ספק יסכימו לזה" — הוא סבור בתמימותו.

ואז ועוד "צל מוצא כסף אין לדאוג, בי בשמחה גדולה יתנו כל בני ישראל, כל אחד מחציה השקל, ויעלה להון רב מאד מאד, חוץ מזה מה שיתנדבו נדיבי עם".

אין ספק בי תשובתו של רבי חיים היתה מאכזבת ביותר ונך מסביר רבי חיים זוננפלד לרבי שמעון סופר בתשובתו מיום כ' שבט תרפ"ה: "לצערנו הגדול לא נכתה הזדיעה שוגריעה לאזני כת"ר, כי ניתן כבוד לישראל מהממשלה, כיצד להתבנג הכל ע"פ התורה והמצוה ידוה הלב על המצב שאינו כן לגמרי, דאגדבא וכו'.

רבי חיים מצ"ץ "עובדא אחת קמנה, בי לפני שנים אחדות בבבא הנה הנציב היהודי, שלחתי אליו מכתב, בקשר שהממשלה תתן לנו רשות לחלות שלם ברחוב הסמוך למקום המקדש שיבביא, לחדיש"ל בשלים בה' מבני חרל"ל הבאים לבקר את אה"ק, ויבוריים איטוד כרח רח"ל בשגגה, הודעתי את גודל האיסור להנציב, ולדאבון לבי קבלתי תשובה בשלילה, מפני כי מדעה כזאת תהיה למורת רוח להתפשטות מבני פרצי עמינו".

"ולבו זה — ממשיך רבי חיים להמביר — הנה מקום מקדשינו שרעלים הלבו בו, תמצא כולו בידי הערבים מקומת רגא, דקיימי עלן בכסלא לאוגיא, ושמעתות בדיות על רבר רצונם של יהודים לקחת מידם את הר הבית, כבר גרם שאה רבה ומשממה מצד הערבים עלינו, ומכל שבן ת"ו, אם באמת יגלה היהודים דעתם על הר, והיה ח"ו למשיסה יעקב".

"אין לנו דרך אחרת — קובע רבי חיים בסיכום תשובתו — עליהם לחכות לשעת ה' ולהתפלל אליו יחי, שישלח לנו משיחנו ויגל לבנו בישועתו, במהרה בימינו אמן".

תשובתו של בעל "חבצלת השרון"

בעקבות הכרעתו של ה"חתם סופר" בתשובתו, שניתן להקריב קרבן פסח בטומאה גם בזמן הזה, פנה נכדו רבי דוד שריבר, נשיא כולל "חיבת ירושלים", לכמה מגדולי הדור בדבר התבנית לה' קרבת קרבנות בזמן הזה. נשתמרה בידינו תשובתו של רבי דוד מנחם מאנש באב"ד אבראסטל, ותוכן השובתו אנו למרים שכל הבעיות שאנו מתלבטים בהם לגבי

הרה"ח ר' יעקב טוביה רפופורט זצ"ל - מינסק

(ליום הזכרון: שביעי של פסח)

השטיבל הסלונימי בעיר מינסק היה בשנים עברו אחר מצודות הרוח של הסידות סלונים בכללה. כאן התרכזו אנשי סגולה משמנו וסולתו של ציבור החסידים, שכל הבא במחיצתם מתבשם מניחוח שלא מעלמא הזיך, המיחמר ותולה תמיד במחיצת מי שהוא בן הער ה"ב גם פה בעה"ז. בין שיוד עליהם מסך הברזל הבולשביסטי, הוסיפו לשמור בחידוף נפש על גחלת הקודש שלא תכבה, המ' שיכו בחשאי את הקשרים והחוד קשרות לאדמו"ר בעל "בית אברהם" ז"ע שישב בפולין. במ' כתבים שנדפסו בסוף ספרו קודאים אנו מבין השיטין על הקשר המ' יוחד במינו שנוקם בין הרבי החסידים במינסק, במיחד כש' החולו הימים הקשים של דיפות הדת ברוסיה, האדמו"ר היה מצר בצרתם ולא הסיח דעתו מהם. "מה אנשה כי אין מלה בלשוני לפרק צערם ויגונם" כתב באוד מהם "ומה צריכים אתם פידושים ותורות, הלא סדרה זו (שמות) היא בבל העשרי לכם מתחילה ועד סוף", "ראה ה' בעיניכם ויש' פוס את כל הקמים עליכם...".

הארי שבתבורה זו היה החסיד והלמדן רבי יעקב טוביה רפופורט זצ"ל, ראש השו"בים במינסק, דמות מופלאה מבעלי מחיק דגדלות ועובר השם שמעטים כמותו. הוא נולד בשנת תרל"ב, בתקופת הרבי הראשון בעל "יסוד העבודה" ז"ע, אולם שנות תייו העיקריים עברו עליו בימי נכדו האדמו"רי בעל "דברי שמואל" ז"ע שהיה מתבב אותו עד לאחוז. גם הנאון רבי משה מידנו זצ"ל בכל פעם שבא לסינסק, בשליחות בית האדמו"ר, היה קובע אבסגיה בביתו של רבי יעקב טוביה ז"ל ומיחד אתו להפליא. אף יהודי מינסק משאר תוגים ובראשם רבי מתא גדולי התורה העריצו אותו כאיש סגולה. הוא הצטיין בפיקחות ופלאה, מאניני הדעת, ומגר דולי בעלי הבנה בחסידות. היה מתלהב בתפלתו, כלילת דביקות, וכל הליכותיו אומרות יר"ש וקר דושה. שלוש פעמים ביום הגיד שיעורי תורה ברבים.

על מדרגותיו בחסידות ניתן לעמוד בין השאר מתוך אגרת תנחומין בימי אבלו שלחה אליו האדמו"ר זצ"ל בעל "בית אברהם" (ונדפסה בקונטרס "מכתבי קודש" שבחתימת הספר הנ"ל מכתב כ"ו) ובו הוא מסריצו להחזיק במדת "יחידום אחוך" ולהשאיר אך את התרעומת על עצמו "לומר בי מעשיו גרמו למרער אותו, לעת גדולת המחקן, אראז יכניע לבבו בחשבונות מה אני ומה מעשי, אכל בעת קמנות המחקן לא יהר הר מאומה.

אח בניו שלח רבי יעקב טוביה ללמוד בישיבות הקדושות מעבר לגבול הרוסי, והוא עצמו מלבר עיסוקו האישי בתפצי שמים, מרח בכל עת והיטה שכמו לעניני הצי בור ושמידה השבת בעיר. נוסף לאומנותו כשו"ב ראשי לקהילה היהודית, מצא פנאי לעסקנות צ' ברית ענפה בכל תחומי החיים, במיחוד לטובת הישיבה דמינסק שהיתה מן החזידות ברוסיה, עד שהיה מוכר כאחד האישים הבולטים ביותר מיהודי מינסק. אי"ל אחת לא ייפלא, שכאשר הגיעו יסי הבולשביזם וחדיפות הדת, נבחר ע"י צחדי ישראל להיות כממרה לחץ. עוד בשנת תרפ"ד כאשר בימו אנשי היבסקציה עלילה ומשפט־ראוה נגד עשרה שוחטים מהעיר מינסק, במגמה להגרתם מן המסילה, היה הוא אחד מהם. בספרו של ר' אהרן אליהו גרשוני לאו"ם "יהדות ברוסיה הסובייטית" ימצא הקורא (בעמ' ס"ח) תיאור מפורט על פרשה זו, אשר במהלכה שכרו אנשי היבסקציה את איש "העולם התחתון" להעיד, כאילו נשכר ע"י השוחטים לרצות נפש את אחד מ"מתוריהם" מהמקורבים לי' בסקים, ור' יעקב טוביה נשפט אז ל־3 שנות מאסר, תוריו גידנו לעונשים רומים מ־2 ועד 8 שנות מאסר.

אולם לשיא התנכלותם אליו הגיעו באביב שנת תרצ"ד. באותה עת כבר היתה קהילת מינסק בתהליך התפוררות. רוב בתי הכנסת התרגמו, הישיבה המקומית חוסלה עוד בשנת הר"ג, הפיר התרוקנה כמעט מרבנים ומסקנים יר"ש אחרי שהרב גלוסקין דל מרא דאתרא נלחץ ע"י היבסקים לעזוב את מינסק הצדיק רבי יהושע מהורודנא זצ"ל נסע לא"י ותתנו הרה"ג רבי אשר זצ"ל נבלא בבית הסוחר. רבי יעקב טוביה ז"ל היה אחד השוחטים שהוסיף לעמוד על המשמר, כתוקן בראש חזר, ואשר סביבו התלכדו כל אשר יראת ה' נגעה כלבו. די היה בעצם העובדה הזאת כדי שיבוז ע"י היבסקים לשמש מטרה להמשך מלחמתם נגד אנשי הדת הבולשים באוכלוסיה היהודית. אך היו להם עוד סיבות נוספות.

הקהילה העברית "האורזמה" שנוסדה במינסק זמן קצר לפני כן, בהשראת 10מכי היבסקציה הד' ג.פ.א. ובמרה מפורשת לנגח את הקהילה התודית, לא נחלה הצלחות. מול ביח השוחטה שבו פעל השו"ב רבי יעקב טוביה ז"ל, הקימו "בית שוחטה" משלהם. אך בסתר שהחזרדים לא פנו לשם ולא נתנו אימון ב"שוחטים" שהועסקו שמה, מי שרצה לאכול בשר עוף כשר פנה אל השו"ב שהיה מפורסם לר"ש מרבים. שאפו, איפוא, לחסל אחרבי יעקב טוביה ז"ל ובפרסם חג הפסח תרצ"ו רקמו נגדו עלילה נבית שאין להעלותה אפילו על הכתב. הוא נעצר מתחילה בכיכל באש מת "קוקטר־ריבולוציה" (התנגדות למהפכה), אולם בהמשך מאסרו ועינויו רקחו מרקחה חדשה, הד' כינו משפט פומבי שתבליחו לשקף ולתפב את שומרי הדת היהודית. בספרו השני של הא"א גרשוני "יהדות ברוסיה הסובייטית" (עמ' 90) מובא תיאור על מהלך המשפט שנערך בשני באפריל 1934 בבנין התיאטרון היהודי במינסק לפי מיטב כללי ה"הגמונו" ה"יושר" וה"צדק" של המשטר הבולשביסטי. הובאו "עדים", נשמעו נאומים על סכנת אנשים מסוגו של הנאשם למשמר הקר מוריסט, "הזכיר" שוחט ע"ג לבן את "פשעיו" ואת כוונותיו הזדו' ניות לחכל בזרעך הקומוניסטי. עד ראיה מספר, בי "יהודי מינסק בבר במסתרים לראות את הדעתן הגדול ר' יעקב טוביה נעבה ונרבא, עד שהיה מבים בבית המש"פ על כל הקהל בעינים מחודות, והדיבור נעתק מפיו". השופטים רנו אותו לשמונה שנות מאסר ועבודת פרך. את ימי הג הפסח תרצ"ד עוד בילה בבית האסירים בעיר מינסק, לא הניחו להעביר אליו מצות. אולם בילה אח שמונת ימי החג כמעט בצום, התקיים על מספר קוביות סוכר שהובריחו אליו בבלאו. לאחר גמר דינו העבר לעיר צ"יזקוב, שם ישב בבית סוהר, ונוסף על כך היו מוליכים אותו לעבודה בתור סייד.

השמועה על גזר דינו הקשה של רבי יעקב טוביה הי"ד, כמו על עצם העלילה הנבזית, שכל תבליטה להבאיש ריחם של אנשי תורה ואמונה, הסעירה את העולם היהודי. אגודת הרבנים בקובנא, בראשות הגר"ד בהגא שפירא הצ"ל בעל "דבר אברהם", פנתה אל השגריר הרוסי כליטא להעביר דרישה לממשלה הרוסית שיחנו מחדש במשפטו של השו"ב אשר נפל קרבן לעלילה שלה. ראשי אגודת"ר באמריקה ובארצות אירופה ב"ש"ים, הצהירו כי הם מוכנים להעיד בשבועה על הדורו המרומי וחפתו של הנא' שם. אף העתונות היהודית באי' רופא ואו"ב וא"י פרסמו מחאות חריפות (להוציא את הע' תון היחיד "דבר" בתל־אביב ששטאתו לחזיים הכתיבה לפר' סם את הנוסח המקורי של האי' פורמציה היבסקית המסרעת). אגודה"ר באמריקה פעלה בעקבות פניותו האישית של הגאון רבי חיים עזר זצ"ל מרלא שכתב אליהם ביום י"ז אייר תרצ"ד כדברים האלה: "יהד' כבר ידידי הרבנים הגאונים... בטח שמע ומעביה דבר העלילה ששמו מרשיעי בריח במינסק על השו"ב ר' יעקב טוביה ופפרסם נ"י שכל מכיר מפלגים בשבחו והא ח"ח גדול ויראא שסים עסקן גדול בעיר משמש שם בתור שו"ב ראשי זה יחוד משלושים שנה, ואנשי הע' וסעקים המחפשים כל מיני עלי' לות להיפסר מהשפעת הדרדים על הציבור, חשבו מחשבות לס' פול עליו עלילה שקר... הצער הראשון היה בשנת תרפ"ד... ותנה החלו. לחתור תחתיו... מתחילה חשבו לקפח פרנסתו, אבל באח' ונה הצלילו עליו ענינים מכוע' רים... קבלתי אודות זה מכתב... מגבבים גדולים וצדיקים יראים ושלמים מאנשי מינסק המכירים היטב את השו"ב הנ"ל ומבקשים להרים קול מחאה ולהכריש את העלילה ולהשפיע בחוגים יודעים שיש להם קירבה עם הממשלה הסוביטית ולבטל את המשפט המתעיר הנשען על עלילת שקר ולהסיר תרפה מאיש נקי וצדיק, לא אדע על נכון מה שביכלתם לעשות, אך מתחילה ראוי לפרסם בעתונים את הנבלה הזאת, ול' השפיע על אנשים המקורבים שיש בכחם לעשות דבר לטובת השו"ב הנ"ל — ובודאי לא יהיה הרבר הזה קל בעיניהם ויעשו את אשר ביכלתם, ויגולגל זכות על יחם..." (המכתב הגיע אל כותב השורות מאוכיח "אגודת הרבנים באה"ב וקנדה" לפני כעשר שנים).

כדי לקבל שמץ מושג על מצבו של רבי יעקב טוביה ז"ל בכלאו, נעתיק את הקטע הבא ממכתבו המוצוע אל אחר מבניו, המתגורר לאו"ם בתל־אביב. את המכתב הספת כאב ועוז אכותה ומסי"ג שלח כאמצעות אשתו, שקיבלה רשות לבקר אותו בבית הסוהר, מבלי שיבוקש ע"י משהו זר. "בע"ה, יום ג' נצבים תרצ"ד, שלום וברכה ובטיים וכחי"ט לבני יקירי מחמר נפשי מר"ה ישראל בער נ"י... אבי נמצא עתה בבית האסורים בציטרקאו, מבטן שאול אשותע להמתיר אסוריים שיפוקני במהרה מצרותי, ובי"ה עד כה אשר החייני ותתן בי בח לסבול אשר אמרו לנפשי שחי ונעבורה וכי ונבר עלי תסורו שנשאתני בזיים ביה ובטח ישועתו קרוכה לבוא. ואותה בני יקירי שפוך שיח לפני בעל הרחמים על מקוכות הקדר שים שיראה ה' בעני' וישלח לי פרות וגאולה לשנה החדשה...".

ואולם מכבשי דרהמנא נ"ר עליו למצות את כוס התרעלה עד תומה. רבי יעקב טוביה הי"ד נשאר חבוש באותו בית האסורים עד לפלישת הנאצים יב"ש לרוסיה במלחמת העולם השניה. אחד מבניו ששאל אותו במכתב, בצוק העתים, איך להתנהג בעניני כשרות המאכלים כשהוא במצב של פי' קוח נפש, קיבל ממנו תשובה בדיק תשאית כי לגבי יהודי השומר נפשו שלא תיסמנם וחסתאב אין זו בגדר שאלה, כחמת שיש בזה כצין אביזריהו דבי המרות, אך "אני לי שראיתני בכן שהבן אשר גדלתי ברביתי מסתפק בכלל בגנון דא". אף הוא עצמו היה נאה מקי ים, ולא נאה דדש. בפסח האחרון לחייו בביה האסורים. כשנהר ממשהו חמץ במשך כל ימי החג, ובאין לו שום ותחליף בזר צום על נפשו, צום פשוטו כמשמעו, אך הפעם — בעקבות הולשתו מרוב עינויים וסבל דבשנים — לא עצר כח להחזיק מעמד, וביום שביעי של פסח (ע"פ הכשדור) נגוע מרעב ותיאסף ורחו הטהורה אל האלקים.

ועד היום יזכירו חסידי סלונים די בכל אתר את שם רבי יעקב טוביה הי"ד בטילחרן, כאיש תסיד כהלכה, סמל העבודה הרוחנית ומטירות נפש של יהודי זך לשכתר מכל משטר על מהור־נפשו ותומתה, מאתרתי השרידים שומרי הבחלת בגלות אדום.

מדרוזת פנינים

(המשך בעמוד ב)

הפטוקים "ישובו ויחנו לפני פי החירות... ויעשו כן" (שמות יד, ב-ד): "להגיד שבזן ששמעו לקול משה ולא אמרו איך נתקרב אל ופרעה ואנו צריכין לברחה, אלא: אנו אין לנו אלא דברי בן עמרם". לא היו להם אלא דברי בן־עמרם, לפיכך נגאלו.

וכן בגאולה העתידה: מי שקונה לעצמו מדה כזו של אמונת חכמים מחיש את הקץ, ואילו מי שאינו מאמין כל־בן בצדיקי הדור — מעכב את הגאולה ונדחס לאורך הגלות.

* * *

אשר גאלנו

מה הצדיק רבי אברהם יהושע השיל זצ"ל ה"אהב ישראל" מאפטה:

— בכל דור יש פידוש חדש על יציאת מצרים, פידוש שבמציאות, ולא רק בכל דור אלא בכל אדם יש נקודה של חרות, שהיא פידוש ליציאת מצרים — הנקודה זו איננה יכולה שתתברר כי־אם על־ידי האדם עצמו.

לפיכך אמרו חז"ל, שאפילו עני שבישראל לא יאכל בליל־שמורים עד שיסב ויתנה כבן־חורין, בי את הנקודה החבויה בו לא יחשוף איש זולתו...

לשנה הבאה בירושלים

ב"ליל הסדר" הגיע רבי משה־מרדכי מקוברין זצ"ל לפיסקה "לשנה הבאה בירושלים" ונפל מתעלף, מרוב דביקות. בעמל רב הישיבו את רוחו לתוחיה.

כשהקיצהו ביקש לטשטש את המאורע, העמיד פני תמים, אמר:

— "ישוני מפני ה"סטרחש" הנכרי, הגוי שומר החצר, שהוא שומע אותי בכל שנה אומר מחרוש "לשנה הבאה בירושלים" ובדאי לוגג לי בלבו: גם אשתקד אמרת כך, היכן אתה שרוי כיום... שמא כבר בירושלים?!

שנה שנה אנו קוראים מלא בביטחה: "לשנה הבאה בירושלים", ועד מתי נישאר כאן...

לא רק לירושלים.

כל ילדי ישראל באים להנות ממתקני השעשועים של ה־מיני לונה־פארק במרכז כלל. פתוח כל השנה בימים א-ה

★ גלגל עוק ★ טיול על הירח ★ קרוסלה איטלקית ★ רכבת תענ

פתוח מ־10 בבקר עד 8 בערב במוצ"ש וחג מחצי שעה אחרי ההג ועד שעה 10 בערב שבת וחג עד 15.00

יום ה' אסרו חג־פרחה כל היום

1.5 ש"ח לכל מיתקן

פינקס של 8 כרטיסים 10 ש"ח בלבד

אידגון והשכרת שטחי משחר — לה לה ולי בעיים

פרטים במקום

02-233913 מוכר

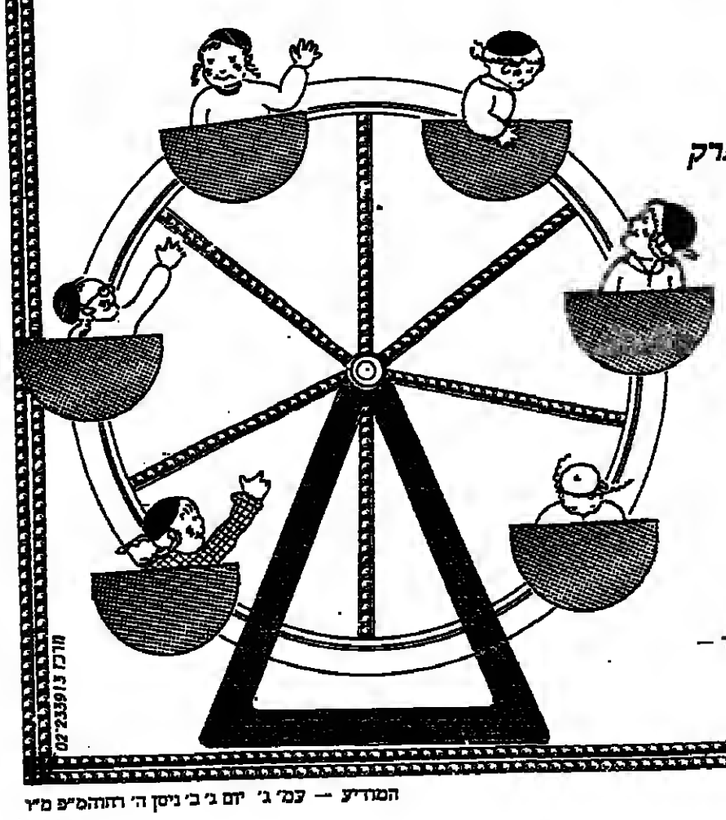

מכון אלמן

מאת: א. בן־יקיר

אֶל הַיָּם

מִי שֶׁמְּךָ,
מִי הֲצֶמִיחֲךָ,
מִי מְחַיֶּה בְּךָ,
מִי אָמַר לְךָ.

חוֹבֵק עוֹלָם.
עַד תְּהוֹם נְשִׁיָּה.
חַי אֵין כִּסְפָּךְ.
גֵּאֶה וְהִשָּׁפֵל.

* *

יָמֶיךָ יְמוֹת־עוֹלָם,
מַעֲלָךְ לַשָּׁמַיִם,
אוֹצָרְךָ בְּהָרְרֵי־קֶדֶם,
אֶת־עוֹלְמִי תְּחַיֶּה.

מַאֵשׁ וְשָׁמַיִם עֲשָׂאָךְ.
מוֹרִידְךָ לְתַחְתִּיּוֹת אֶרֶץ.
לֵאמֹר עַד כָּאן גְּבוּלֶךָ.
שְׁמֹר חֻקֶּיךָ.

* *

הֲיַצְמַח אָדָם,
הֲיַעֲצָרְךָ
רַק בּוֹרְאֲךָ יַקְקִיעֶךָ.
אֲשֶׁר אָמַר הָיֶה,

לֵאמֹר לֹא תֵצֵלָה.
לֵאמֹר לֹא תִסֹּג.
יַאֲבֵן נוֹזְלֶיךָ.
יֹאמַר חֲזֵל מַהֲיוֹת.

● שר התיקשורת אמנון רובי־נשטיין תגך מידכזה טלפתים חדשה בת 5.000 קוים בנצרת.

● שר הבטחון, יצחק רבין, נפגש אחמל לשי